

NOVADNIEKS

● OTRDIENA, 2007. GADA 8. MAIJS

● Nr. 34 (7729)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,28

Laikrakstu «Novadnieks» jūnijam un turpmākajiem mēnešiem Latvijas Pasta nodaļās var abonēt līdz 24. maijam, redakcijā un interneta mājas lapā www.novadnieks.lv abonementu var nokārtot līdz 20. maijam.

Eiropas koku stādīšanas projektā «Zaļais vilnis» piedalījās arī preiļieši

● 8400 mazas zaļas priedītes – tieši tik daudz Strenču kokaudzētavā izaudzētu kociņu Aglonas mežniecības teritorijā 3. maijā iestādīja talcinieki – Preiļu rajona padomes administrācijas darbinieki un pašvaldības iestāžu vadītāji.

Atsaucoties uz Eiropas Savienības informācijas aģentūras aicinājumu piedalīties Eiropas koku stādīšanas projektā «Zaļais vilnis», savu devumu zaļas Latvijas un Eiropas nākotnei devuši arī Preiļu rajona padomes administrācijas darbinieki un rajona padomes iestāžu vadītāji.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Dienvidlatgales mežsaimniecības 6. Preiļu iecirkņa vadītājs Andris Ancāns,

Aglonas mežniecības teritorijā Dzīrvanišķos, kas ir Riebiņu novada Rušonas pagasta nomalē netālu no Daugavpils rajona robežas, talcinieki 3. maijā 2,4 hektāru platībā iestādīja mazas priedītes. Priežu ietvarstādīņi tika atvesti no Strenču kokaudzētavas Trikātas pagastā, bet zeme topošajai audzei tika sagatavota jau pērnā gada rudenī. Iecirkņa vadītājs ir apmierināts ar darba kvalitāti, bet paši talcinieki pārliecināti, ka pēc gadiem noteikti atgriezīsies šajā vietā, lai aplūkotu,

● Priediņu stādīšanu ar stādāmo stobru veiksmīgi apguva arī Preiļu rajona bērnu un jauniešu sporta skolas direktors Romāns Petrovs.

kā izcirtuma vietā stiepjas augumā mazie kociņi.

Akcija «Zaļais vilnis» ir daļa no Romas līguma 50. gada dienas svinību pasākumiem un risinās ne tikai Latvijā, bet arī Igaunijā, Rumānijā, Slovākijā, Slovēnijā un Kiprā. Eiropas koku stādīšanas pro-

jekta mērķis ir parādīt, ka vides aizsardzība, ilgspejīga attīstība un Eiropas nākotne ir svarīga ikvienam no mums. Koku stādīšana ietver arī tiešu devumu nākamajam paaudzēm – dabas atjaunošanu.

L. Kirillova

Savākts nepieciešamais parakstu skaits tautas nobalsošanas ierosināšanai

Laikā no 3. aprīļa līdz 2. maijam ir savākti 212 188 paraksti tautas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas Satversmes 72. pantā kārtībā apturētajiem grozījumiem Nacionālās drošības likumā un 212 127 paraksti par grozījumiem Valsts drošības iestāžu likumā, informē CVK priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Tagad Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde veiks savāktu parakstu pārbaudi, lai noskaidrotu, vai visi parakstījušie par

referenduma ierosināšanu ir pilntiesīgi vēlējamie. Galigos parakstu vākšanas rezultātus CVK paziņos šonedēļ līdz 10. maijam, kad būs apkopojusi ziņas no parakstu vākšanas lapu oriģināliem.

Saskaņā ar Satversmi CVK tautas nobalsošana jāizsludina, ja parakstījušie ne mazāk kā 1/10 daļa no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo pilsoņu skaita jeb 149 064 vēlējamie.

ZIŅAS

Preiļu novadā sakoptības konkurss ilgs gada garumā

26. aprīlī Preiļu novada dome apstiprināja konkursa «*Topiet skaistākas mūsu mājas – Preiļu novads*» nolikuma projektu. Līdz ar to zināms, ka no šī gada jūnija līdz nākamā gada pavasarim novada iedzīvotāji, izglītības iestādes, organizācijas un veikali varēs piedalīties sakoptības konkursā, veidojot novada tēlu acīm tīkamāku.

Nolikums paredz, ka konkurss tiks organizēts piecās kārtās, katras no tām rezultātus apkopos atsevišķi. Dalībnieki varēs pieteikties piecās grupās – novada uzņēmumi, izglītības iestādes, tirdzniecības iestādes, individuālās mājas, daudzdzīvokļu mājas.

Konkursa pirmā kārtā «Sit, Jānīti, vara bungas...» iecerēta jūnijā, kad novads dzīvos Līgo noskaņās. Jūlijā vērtēs pretendentes konkursa otrajā kārtā «Preiļi, Preiļi, tu pilsēta mana...», kad pilsēta svinēs savus svētkus. Trešā kārtā «Nāk rudentīņš apgleznot Latviju» būs novembra, konkursā vērtēs Lāčplēša dienas un Latvijas dzimšanas dienas svētkiem gatavoto noformējumu. «Gads ir balts no abiem galiem...» – tāds nosaukums dots konkursa ceturtajai kārtai, kad novads dzīvos Ziemassvētku un Jaungada noskaņās. Noslēguma jeb piektā kārtā «Nāc nākdama, Lieladiena...» gaidāma nākamā gada martā un veltīta Lieldienu noformējumam.

2008. gada aprīlī Preiļu 80. dzimšanas dienas ietvaros notiks konkursa noslēguma pasākums, kad apbalvos labākos katrā grupā. Pirmās vietas ieguvējiem būs naudas balva 300 latu, otrās vietas – 200 latu, bet trešās vietas ieguvēji saņems 100 latus. Naudas balva 100 latu apmērā paredzēta arī par gada oriģinālāko darbu. Kopumā novada dome konkursantu apbalvošanai paredzējusi 3000 latus.

Livānos viesosies Eiropas žurnālistu asociācijas pārstāvji

10. maijā Livānos apmeklēs augsta līmeņa Eiropas Žurnālistu asociācijas delegācija ar tās prezidentu *Paolo Magagnotti* priekšgalā. Eiropas Žurnālistu asociācijas delegācijas sastāvā būs pārstāvji no Rumānijas, Vācijas, Polijas, Francijas, Luksemburgas, Ungārijas, Spānijas, Igaunijas un Itālijas.

Viesi iepazīsies ar Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra darbību. Pēc tam žurnālistu gildes pārstāvji dosies uz Latgales mākslas un amatniecības centru Livānos, kur iepazīsies ar šī centra tapšanas vēsturi un tūristiem piedāvātajām iespējām, kā arī iesaistīsies Latvijā garākās tautiskās jostas mērišanā. Priekšstatu par Latgales folkloras bagātībām sniegs folkloras kopa «Turki». Ar viesiem tiksies arī Livānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods.

Eiropas Žurnālistu asociācijas pārstāvju vizīte Latvijā ilgs no 8. līdz 12. maijam. Vizītes laikā viesiem plānotas tikšanās ar valsts augstākajām amatpersonām, Latvijas Republikas ārlietu ministru Arti Pabriku, Latvijas institūta direktoru Ojāru Kalniņu, Latvija populāriem žurnālistiem. 10. un 11. maiju Žurnālistu asociācija plāno pavadīt ārpus Rīgas, apmeklējot Zemgales un Latgales pašvaldības. 10. maijā pēc viesošanās Livānos plānots apmeklēt Daugavpili, bet 11. maijā ārvalstu delegācija apmeklēs ES ārējo robežu un atceļā viesosies Jēkabpilī.

Delegācijas sastāvā ir profesionāļi, kuri vada žurnālistu asociācijas savās valstīs, kā arī aktīvi darbojas žurnālistikā – televīzijās (Spānijas nacionālā TV, Igaunijas TV, Polijas TV u.c.), radio (piemēram, Vatikāna radio), laikrakstos («Deutsche Welle», «Luxemburger Wort» u.c.).

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valsts maksā upuriem

Cik tad īsti mūsu valsti ir vērtā cilvēka dzīvība? Saeima ir pieņēmusi likumu, kurā melns uz balta rakstīts — piecas minimālās algas jeb 600 latu. Nākamgad gan cilvēka vērtība pieaugs divkārt un to noteiks desmit minimālo algu apjomā. Cik tad valsts budžetam izmaksā «upuru uzturēšana». Kopš pagājušā gada vidus Juridiskās palīdzības administrācija (JPA) atbilstoši Saeimas pieņemtajam likumam «Par valsts kompensāciju cietušajiem» piešķir atlīdzību vardarbībā cietušajiem. Pēc likuma tā pienākas, ja cilvēks ir noslepkavots, viņam nodarīti smagi miesas bojājumi vai arī ir aizskarta viņa dzimumneaišķaramība (piemēram, izvarošanas gadījumos). Maksimālā kompensācijas summa pagaidām ir piecas minimālās algas, bet no nākamā gada tā pieaugs divkārt. Ja cilvēks guvis smagus miesas bojājumus, kompensācijas maksimālais apjoms ir 70% apmērā no piecām minimālajām algām, bet, ja pret personu izdarīts dzimumnoziegums, — 50%. Gada vidū kompensācijas sāks maksāt arī cietušajiem, kuri guvuši vidēji smagus miesas bojājumus. Tas nozīmē, ka turpmāk pieaugs kompensāciju izmaksas, jo vidēji smagi miesas bojājumi ir «vieglāk» iegūstami. Pēdējos deviņos mēnešos šāda kompensācija izmaksāta 92 cilvēkiem, kopsummā 39 408 latu. 55 gadījumos — cietušā nāves gadījumā, 13 — dzimumnoziegumu upuriem, bet 22 gadījumos cilvēkiem, kuri guvuši krimināli smagus miesas bojājumus. JPA pārstāve Ruta Siliņa pastāstīja, ka pēc būtības šīs kompensācijas būtu jāmaksā noziedzniekiem, bet valsts šo funkciju uzņemas tad, ja pārdarītāju nevar atrast vai arī viņš nevar samaksāt sāpju naudu. Te jāpiebilst, ka šādas kompensācijas netiek izmaksātas ceļu satiksmes negadījumos cietušajiem. Tās pienākas tikai kriminālās vardarbības upuriem.

No 1. maija Latvijai atvērts Nīderlandes darba tirgus

No 1. maija Nīderlande atver savu darba tirgu pilsoņiem no tām Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, kas kopā ar Latviju ES pievienojās 2004. gadā. Lēmumu šajā jautājumā Nīderlandes parlaments pieņēma 26. aprīlī. Brīva darbaspēka kustība ir viena no četrām ES pamatbrīvībām. Pašreiz darbaspēka kustības ierobežojumus ir atcēlušas Īrija, Lielbritānija, Zviedrija, kas darba tirgu atvēra jau 2004. gada 1. maijā līdz ar ES paplašināšanos, kā arī Grieķija, Portugāle, Somija, Spānija, Itālija un Nīderlande.

Stājas spēkā jauni dabasgāzes tarifi

1. maijā stājas spēkā jauni dabasgāzes tarifi. Tarifu pieaugums būs par aptuveni 17% tiem klientiem, kuri gadā patērē līdz 25 000 kubikmetru dabasgāzes. Savukārt klientiem, kuri patērē dabasgāzi vairāk par 25 000 kubikmetru, pieaugums būs par 28%-34% atkarībā no mazuta cenām un dabasgāzes patēriņa apjoma gadā. Tarifu pieauguma rezultātā vidējie mēneša maksājumi mājāsaimniecībām, kuras dabasgāzi izmanto plīfīs, pieaugs par Ls 0,18, bet mājāsaimniecībām, kuras dabasgāzi izmanto apkurē, par Ls 5,70. Jau ziņots, ka sākotnēji LG tarifu projekts paredzēja 38% pieaugumu, taču SPRK pēc projekta izvērtējuma lūdza iesniegt precīzētā tarifu projektu. Tajā vidējais pieaugums tika samazināts līdz 33%, un šis tarifu projekts tika apstiprināts SPRK. 1. janvārī stājas spēkā pagājušajā gadā noslēgtais līgums starp LG un Krievijas gāzes koncernu «Gazprom», kas paredz par 50% paaugstināt gāzes piegādes cenas Latvijai. 2008. gadā gāzes piegādes cena pieaugs vēl par 30%. Tā gāzes piegādes cenas Latvijai tiks izlīdzinātas ar Eiropas cenām. Turpmākās pārmaiņas būs atkarīgas tikai no mazuta vidējās cenas tirgū.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Faks 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

«Nekas nav tik dziedinošs
kā prieks.»
Kārlis Skalbe

Līvānos asfaltē ietves un veido veloceliņu

Līvānu novada dome uzsākusī gājēju ietvju rekonstrukciju Rīgas ielā posmā no Centra laukuma līdz Rūpniecības ielai.

Līvānu novada domes transporta tūkla inženieris Jānis Liepa informēja, ka ietvju rekonstrukcija abpus Rīgas ielai notiek 250 metru garā posmā, kur pilnībā tiek likvidēts vecais ietves segums un ierīkota lietus ūdens kanalizācijas sistēma, kas novērsīs gājēju ietvju applūšanu lietus laikā. Pašlaik notiek norobežojošo betona apmažu uzstādīšana, kas atdala brauktuvi no zaļās zonas. Ielas kopiepaids uzlabosies, tai būs akurātas nomales, zaļajā zonā tiks uzbērtā melnzeme, iesēta zāliete.

Labajā pusē Rīgas – Daugavpils virzienā ietve tiek paplašināta un tur tiks izbūvēts 2,5 metrus plats gājēju – veloceliņš. Otrā ielas pusē gājēju ietve būs 1,5 metrus plata. Apakšzemes komunikāciju kabeļi zemē ieguldīti jau pērn, kad šajā posmā tika realizēta ielu apgaismojuma sistēmas modernizācija. Mīnētājā Rīgas ielas posmā turpmāk nebūs iespēju apstāties smagajam autotransportam, toties vieglajām automa-

● Remonts Rīgas ielā Līvānos. Foto: P.Pastars

šinām būs izbūvēti četri nelieli stāvlaukumi jeb tā saucamās kabatas (vienlaikus apstāšanās iespējas šajā ielas posmā būs 12 automašīnām).

Rekonstrukcijas darbus finansē Līvānu novada dome. Kopējās izmaksas ir 103 100 latu, no kuriem 87 100 latu ir ceļu (ielu) fonda līdzekļi, bet 16 000 latu – Līvānu novada domes pamatbudžeta līdzekļi. Rekonstrukcijas darbus

veic ceļu būves SIA «Krustpils», un saskaņā ar līgumu tie jāpabeidz līdz šā gada 30. maijam.

Līvānu novada domes transporta tūkla inženieris J.Liepa uzsver, ka šis ir viens no Rīgas ielas kā tranzīta ielas rekonstrukcijas darbu posmiem. Līvānu novada dome kopīgi ar Satiksmes ministriju ir sagatavojusi līguma projektu par Rīgas ielas kā

tranzīta ielas rekonstrukcija visas pilsētas garumā laika periodā no 2008. līdz 2012. gadam.

Līvānu novada dome atvainojas iedzīvotājiem par rekonstrukcijas laikā sagādātajam neērtībām.

G.Kraukle,
sabiedrisko attiecību
speciāliste
Līvānu novada domē

PREIĻU NOVADA DOMĒ

26. aprīlī notikušās Preiļu novada domes sēdes materiālu izklāsta turpinājums. Sākums 3. maija numurā.

legādāsies pārvietojamās tualetes

Nemot vērā masu pasākumu organizēšanas pieredzi citās pašvaldībās, kā arī iedzīvotāju priekšlikumus, domes sēdē nolēms, ka SIA «Preiļu saimnieks» jāveic iepirkums sešu pārvietojamo tuaļu iegādei. Līdzekļus iepirkuma nodrošināšanai paredzēs no domes budžeta sadaļas «Komunālā saimniecība».

Naudas sodi būs jāmaksā

Naudas sodi, kas uzlikti, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tomēr būs jāmaksā, jo Preiļu novada domes administratīvās komisijas lēmumi par naudas soda uzlikšanu nodoti piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam. Administratīvās komisijas sastādītajā sarakstā pašlaik ir vairāk nekā 20 personas.

Piedalīsies projektā

Nolēmts piedalīties Izglītības un zinātnes ministrijas projektu konkursā «Sporta inventāra iegādes palīdzības pilotprogramma» ar projekta pieteikumu «Preiļu novada izglītības iestāžu sporta materiālās bāzes uzlabošana». Projekta kopējā summa ir 6000 latu, tajā skaitā

pašvaldības līdzfinansējums paredzēts 3000 latu apmērā (no neparedzētiem gadījumiem atvēlētajiem līdzekļiem).

Izskatīja iesniegumus

✓ Atbalstīts pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» vadītājas Daces Verbickas iesniegums un nolēmts piešķirt vienu likmi pirmsskolas izglītības mūzikas skolotājam un 0,5 likmes fiziskās attīstības skolotājam bērnuudzārnā no šī gada 1. maija.

✓ Preiļu Valsts ģimnāzijas direktore Ligita Pauniņa lūdza piešķirt finansējumu 1178 latu apmērā sporta zāles jumta remontam (daļa jumta seguma tika norauta vētras laikā). Līdzekļi tiks piešķirti pēc budžeta grozījumu izdarīšanas.

✓ Kad būs veikti pašvaldības budžeta grozījumi, finansējumu 1390 latu apmērā piešķirs arī Preiļu galvenajai bibliotēkai. Ar šādu lūgumu domē bija griezusies bibliotēkas vadītāja Ināra Batarāga. Līdzekļi vajadzīgi karoga turētāja, starpsienas, velosipēdu statīvu un gaismekļa pie centrālās ieejas uzstādīšanai.

✓ Preiļu 1. pamatskolas deju kolektīva «Gaida» dejotāju braucienam uz starptautisko deju konkursu «Aušriņķis zvaigzdes» Lietuvā maijā nogalē piešķirti 300 latu.

✓ Romu biedrībai «Nevo Drom» atleikts piešķirt 300 latus Lieldienu svinību pasākumu organizēšanai, jo budžetā šādam pasākumam līdzekļi nebija paredzēti.

✓ Atbalstīts SIA «Lūznavas koks» iesniegums un nolēmts neiekasēt nomas maksu par telpām Kārsavas ielā 4 (jauniešu centrs) līdz šī gada 15. jūnijam. Uzņēmēji telpas vēl tikai iekārto, nekāda darbība jauniešu centrā nav uzsākta, līdz ar to nav arī nekādu ienākumu.

✓ Atbalstīts lūgums piešķirt 1100 latus un nolēmts slēgt līgumu par divu saimniecības šķūniņu būvniecību sociālajiem dzīvokļiem 1. Maija ielā 4.

Izvirzīja ministrijas balvas saņemšanai

Novada domes deputāti izvirzīja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Gada balvas saņemšanai novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāju Anitu Loginovu, jo viņa devusi nozīmīgu ieguldījumu pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitātes un to pieejamības nodrošināšanā, kā arī pašvaldības izveidoto pakalpojumu centru darbības efektivitātes paaugstināšanā.

Ličos būs sociālās aprūpes iestāde

Domnieki izskatīja sociālā dienesta vadītājas pienākumu izpildītājas Anitas Gāgas iesniegumu un nolēma atbalstīt viņas lūgumu Preiļu pagasta Ličos izveidot sociālās aprūpes iestādi. Nolēmts, ka projekta realizācijai tiks lūgts piešķirt Labklājības ministrijas finansējumu.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

OTRDIENAS INTERVIJA

— Es apbrīnoju lauku bibliotekārus par viņu pacietību, izturību un mīlestību pret savu profesiju, neraugoties uz daudzviet visai pieticīgajiem darba apstākļiem, — šādu atzinumu, gatavojot šo interviju, dzirdēju no kāda bibliotēku jomā kompetenta speciālista. Šos vārdus var attiecināt arī uz Jersikas pagasta Jersikas bibliotēkas vadītāju ZENTU ONCKULI. Bibliotēka atrodas pagasta vistālākajā nostūrī, netālu no Daugavpils rajona robežas. Kaut arī dzīvā straumē pa šoseju «Rīga – Daugavpils» garām nepārtraukti plūst visādu kalibru transporta līdzekļi, bibliotēka atrodas samērā vientuļā vietā. Abpus ceļam kilometriem stiepjas mežs, reti redzama kāda māja. Bibliotēka Gosporu iedzīvotājiem ir vienīgā sabiedriskā iestāde.

Darbs, kas dod gandarījumu

— Ko jūs varat pastāstīt par bibliotēkas atrašanās vietu?

— Līdz Jersikas pamatskolai četri, līdz rajona robežai – pieci kilometri. Vienā pusē – Daugava, otrā – šoseja, tai paralēli – dzelzceļš. Tuvākā bibliotēka ir divpadsmit kilometrus attāļā Daugavpils rajona Nīcgalē, un pa ceļam līdz tai nav it nekā, — ne veikalu, ne sabiedrisku iestāžu. Nupat tika paziņots, ka arī Jersikā tiks slēgts veikals, jo nevar atrast pārdevēju. Gosporos reizi nedēļā piestāj autoveikals.

Desmit kilometri arī līdz otrajai Jersikas pagasta bibliotēkai, kas atrodas vienā ēkā ar pagasta padomi un kultūras namu. Jā, šī vieta ir tāda divaina. Apkārtējās apdzīvotajās vietās Lauros, Strodos, arī šeit – Gosporos — mājas stāv tukšas, un to skaits aizvien palielinās.

Lai lasītājiem bibliotēkas pakalpojumi būtu ērtāk pieejami, esmu organizējusi arī pārvietojamo bibliotēku, ar ko regulāri ierodos Jersikā.

— Ko nozīmē «pārvietojamā bibliotēka»?

— Tas nozīmē, ka grāmatas tiek pievestas lasītājiem. Reizi nedēļā, — ceturtdienās, sagatavoju saņņus ar grāmatām, ar periodiskajiem izdevumiem, sēstos pagasta autobusā un dodos uz tikšanās ar lasītājiem. Jersikas dzelzceļa stacijā man ir atvēlēta vieta, kas agrāk kalpoja tā sauktā «sarkanā stūrīša» vajadzībām, tagad tur mani gaida lasītāji. Mācību stundu starplaikos tur aizskrien Jersikas pamatskolas bērni.

Tie skolēni, kas dzīvo bibliotēkas tuvumā, nāk uz šejieni. Nav jau tā, ka šī vieta pavisam vientuļa. Te dzīvo pat divas daudz bērnu ģimenes, vienā no tām ir de viņas atvases.

— Ko jūs varat pastāstīt par šīs bibliotēkas vēsturi?

— Bibliotēka dibināta 1947. gadā un šogad svin sešdesmito gadadienu. Vairākas reizes mainījusi apmešanās vietu, no Jersikas pārcelta uz Dimantiem, bet kopš apmēram 1968. gadā tā atrodas šeit, Gosporos. Atceros, ka uz šejieni pēc grāmatām braucu, būdama maza meitene. Šogad aprit 15 gadi, kopš esmu kļuvusi par bibliotēkas vadītāju.

Šajā ēkā kādreiz atradās bijušā Čapajeva kolhoza kantoris. Blakus bija klubs, pēc tam pagasts to namu pārdeva, un māja tika nojaukta. Vēlākos gados kantora ēkā tika ierādīti dzīvokļi, bet pašlaik mājas apakšējā stāvā dzīvo vairs tikai viena ģimene. Otrais stāvs palika pašvaldības īpašumā.

— Grūti iedomāties, kā jūs šeit vadāt ziemas. Sniega tīrīšana līdz ieejas durvīm, plašās telpas rītos sagaida izsalušas, malka jāuznes pa stāvajām kāpnēm. Sarežģīti izprast sakarību starp plaši daudzdzīvotā «Gaismas pili» un tādu mazu nomales bibliotēku.

— Pēdējos gados pašvaldība

par bibliotēku izrāda aizvien plašākas rūpes. Atjaunota elektroinstalācija, uzstādīta jotulkrāsnīša. Šogad telpās paredzēts kosmētiskais remonts. Nopirkti datorgaldiņi, piešķirta nauda jauniem datorkrēsliem, jābrauc tos saņemt. Bibliotēkām uzmanība pievērsta arī valsts līmenī, tāpēc tagad man gribas teikt, ka jūtama atjaunošanās, un beidzies iesūnšanās periods. Šogad man paaugstināja arī algu.

Par piebraucamā ceļa atvēršanu no šosejas līdz bibliotēkai parūpjas pagasts, bet līdz ieejas durvīm atroku pati. Jā, protams, malkas klēpju stiepšana visām trijām krāsnīm uz otro stāvu man jau sāk kļūt par smagu. Reizēm aicinu palīgā savas ģimenes locekļus. Neskatoties uz kurināšanu, vienā no telpām, kas atrodas ziemeļu pusē, ziemā ir ļoti auksti.

— Bibliotēkas tagad grūti iedomāties bez datoriem un interneta pieslēguma. Kā jums veicas jauno tehnoloģiju jomā? Vai vispār šeit kādam ir vajadzīgs interneta pieslēgums, un kas to izmanto?

— Bibliotēkā ir trīs datori. Vienu saņēmām «Gaismas tīkla» projekta ietvaros, tas paredzēts vadītājas darbam, kalpo normāli. Otrs ir skolā norakstīts dators, ko es palīdzēju, lai bērniem būtu, uz kā spēlēt datorspēles. Un trešais ir Unibankas dāvinājums, ko saņēmām akcijas «Uzdāvinā datori bibliotēkai» ietvaros. Tas ir atjaunots, bet kalpo tikai kā rakstāmašina.

Jā, vietējie iedzīvotāji izmanto šos datorus. Bibliotēkā ir 169 lasītāji, 69 no viņiem — bērni. Vasārās šeit ierodas daudz atpūtnieku, arī viņi darbojas pie datoriem. Nav noslēpums, ka lielākie bērni neaizraujas ar lasīšanu tik daudz, kā mazākie, viņus vairāk pievelk kompjuertehnika. Ar to palīdzību var gūt ļoti lielu informācijas daudzumu. Reti kuram mājās ir savs dators un pieejams interneta pieslēgums, tāpēc bibliotēkas lauku apvidū vēl ilgi būs tādas gaismas saliņas, kurās iespējams atvērt logu uz pasauli. Un tomēr, lai cik skaisti mēs neizteiktos, nomaļajām lauku bibliotēkām ir savas problēmas, kuras tik ātri neizzūdīs. Piemēram, dažas pārlūkotājprogrammas nevaras vaļā, un internets «nevelk» tik ātri, kā vajadzētu. Pie mūsu bibliotēkas «Gaismas tīkla» projekta ietvaros speciāli uzbūvēja torni, lai varētu pieslēgt internetu, bet tas tomēr nenodrošina internetu nepārtraukti darbošanos. Ilgi jāgaida, kamēr atveras vajadzīgā lapa. Dažreiz sāku lapa atveras, bet nav iespējams ienākt dziļāk. Visbēdīgāk klājās ziemas mēnešos, janvārī un februārī internets vispār nedarbojas. Bija apgrūtināta arī elektroniskā pasta saņemšana. Šeit pat mobilajam telefonam ir slihta zona.

Speciālisti, kas apkalpo interneta pieslēgumu, teica, ka vājš

signāls. Dienzēl palīdzība ne vienmēr laikā tika arī saņemta. Mēs jau braucām, tūlīt salabosim, man mēdza atbildēt pa telefonu iestādē, uz kuru zvanīju par sliktajiem interneta sakariem. Nogaidīju vienu dienu, nekā. Otrajā un trešajā dienā tas pats. Pēc tam ar sūdzību griezos rajona galvenajā bibliotēkā, un tikai tad situācija uzlabojās. Interesanti bija tas, ka mīglainā, lietainā laikā vai vētrā internets darbojas. Tagad gan radusies cerība, ka pēc Geitsu fonda atbalsta saņemšanas sakari būs drošāki. Protams, tas ir vadības kompetencē – vai šeit bibliotēka vajadzīga vai nē, bet es uzskatu tā, — ar ko tad šie cilvēki slīktāki par tiem, kas dzīvo centrā, kaut arī viņu, protams, nav un arī nebūs tik daudz kā stipri apdzīvotā vietā.

Tuvākajā apkārtne ir dažas nelielas zemnieku saimniecības, bet pārsvarā palikuši pensionāri, bezdarbnieki, vai piemājas saimniecību īpašnieki ar vienu, divām gotiņām.

— Geitsu fonda līdzekļu ienākšana bibliotēkās prasa arī pašvaldības līdzfinansējumu telpu iekārtošanas uzlabošanā, bibliotēkā apmācību nodrošināšanā, drošības uzlabošanā.

— Jauni datori noteikti vajadzīgi, vēlamies arī kopējamo iekārtu, skeneri. Pagaidām neskaidrs jautājums par telpu sagatavošanu iekārtu drošībai. Droši vien, abām pagasta bibliotēkām tas izmaksās dārgi. Pricējās par iespējām šī projekta ietvaros apgūt jaunās zināšanas. Arī līdz šim esmu piedalījusies rajona bibliotēkā rīkotajos kursos datorzinību apgūšanai. Vienī bija domāti iesācējiem, otri – padziļinātai apmācībai,

● Jersikas bibliotēkas vadītāja Zenta Onckule neskumst par to, ka darba vieta saistīta ar nomali. Viņa uzskata, ka tieši bibliotēkas pienākums un iespējas ir arī nomales iedzīvotājiem atvērt logu uz plašo pasauli. Foto: P.Pastars

ar mums nodarbojās pasniedzēji no Rīgas.

Jau tagad ar savām zināšanām varu apmācīt citus datorlietotājus. Lepojos, ka man izdevies iemācīt darboties ar datoru cienījama vecuma kundzīti. Viņai ir 73 gadi, tagad prot sūtīt elektroniskās vēstules, nodibinājusi kontaktus «draugos» un sazinās ar bijušajām draudzenēm. Vairs cilvēkiem nav jāstāsta, kas ir internets un kādas iespējas tas paver. Ja nebūtu Kultūras ministrijas realizētā «Gaismas tīkla» projekta, nomaļēs dzīvojoši cilvēki patiešām paliktu kā atstumti no apkārtējās pasaules. Mudinu arī citus vecākus cilvēkus ieinteresēties par datoriem, par internetu. Cilvēki, kas nāk uz autoveikalu, pie reizes iegriežas bibliotēkā, kur var pārskatīt presi, uzzināt ko jaunāku. Es viņus aicinu pie datora, piedāvāju tēmas, kas interesē vecākos ļaudis. Piemēram, atveru katoļu baznīcu mājas lapas. Parādu jaunākos notikumus draudzēs. Gadās, viena daļa noskatās ļoti labi, atnāk nākošais cilvēku bariņš, to pašu atkārtot nevaru, jo internets «bremzē».

Vajadzības gadījumā skolu jauniešiem un pārējiem interesentiem palīdzu internetā sameklēt viņiem nepieciešamos materiālus, ierakstīt mūziku. Jāatzīst, ka vecāko klašu skolēni zina pat vairāk par mani, un es nekautrējos arī no viņiem mācīties. Tagad esmu pieteikusies uz kursiem, lai interneta izmantošanas iespējas apgūtu labāk. Ja cilvēki grib, var iemācīties visu. Ja ar Geitsa fonda līdzekļiem tiks nodrošināts bezvadu interneta pieslēgums, uz bibliotēku varēšu aicināt vairāk cilvēkus, piedāvājot izmantot drošus interneta sakarus. Tagad es

to ne vienmēr varu atļauties.

— Jūsos jūtams optimisms un ticība, ka viss mainās uz labo pusi.

— Jā, es tiešām esmu optimiste. Jūtu, ka cilvēki sāk pamazām atgriezties uz laukiem, pērk mājas. Redzama noslāņošanās. Daugavas krastos tiek pirkti un pārpirkti zemes gabali, apgrozās lielāka nauda.

— Bet kā ir ar grāmatu lasīšanu?

— Pieaugušie ir čaklāki lasītāji. Vecākos ļaudis mudinu pie datora, bērņus savukārt — uz lasīšanu. Ja viņi ilgi ņemas pie datoriem, tad es atgādinu, ka, — nekā nebija, ja gribat pie datora, vajag arī lasīt grāmatas. Viņi iebildumus neceļ. Cītīgi izvēlas grāmatas un liek somā. Prieks par mazajiem, kas atnāk kopā ar mammām un nopietni izvēlas bilžu grāmatas.

Ar lielu interesi tiek lasīti laikraksti un žurnālisti, vietējo iedzīvotāju vidū patiešām populārs ir «Novadnieks». Arī dažās mājās tā ir vienīgā abonētā avīze.

— Vai bibliotēkā darbs bija jūsu mūža sapnis kopš bērnības?

— Pirmoreiz mūžā bibliotēkas atslēgas man tika uzticētas 5. klasē. Biju ļoti cītīga lasītāja, un skolotāja mani norīkoja pārzināt skolas bibliotēku. Taču par bibliotekāri nekļuvu. Mana ģimene bija ļoti nabadzīga, trūka arī informācijas par skolām, kurās apgūt bibliotekāra profesiju, man vajadzēja ātrāk iemācīties amatu, ar kuru pelnīt. Un tā es devos uz Bulduru tehnikumu, kur apguvu zootehnikas specialitāti. Atgriezos savā dzimtajā pusē un strādāju kolhozā «Rīts». Zootehniķes darbā aizvadīju piecus gadus, pēc tam divus gadus biju ciltslietu zootehniķe. Sākās atmodas gadi, pārvērtību laiks. Kolhozā bijām trīs zootehniķes, un pienāca diena, kad nācās domāt par citu darbavietu. Un tā es kļuvu par bibliotekāri. Istenojū savu sapni, un šajā darbā noteikti gūstu lielāku gandarījumu. Lai iegūtu vajadzīgās zināšanas, esmu mācījusies dažādos bibliotēku darbinieku kursus.

— Pastāstiet par savu ģimeni.

— Virs Leonīds strādā Daugavpils piena kombinātā. Vakarā ar vilcienu dodas uz Daugavpili, naktī sagatavo kravu, ritā divatā ar pārinieku to ved uz Rīgu, bet atpakaļceļā izkāpj Jersikā un dienakti var atpūsties. Uzaudzīnājām divus dēlus. Vienu no viņiem paņēma Daugava... Otrs strādā uz dzelzceļa, vada brigādi. Pricējās par savu mazbērnu pulciņu. Un, tāpat kā visu mūžu, mana lielā mīlestība pieder grāmatām. Man patīk arī braukt ekskursijās, brīvo laiku pavadīt labā sabiedrībā, tikties ar mazbērniem. Turu gotiņu svaigam pienam, kopju dārziņu.

L.Rancāne

Augsts novērtējums skatuves runas konkursā

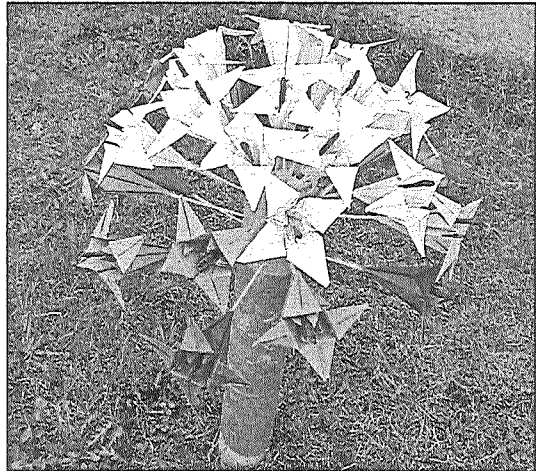
Raivis Ūzuliņš no Dravnieku pamatskolas atzīts par vienu no labākajiem valsti skatuves runas konkursā.

No Latgales reģiona konkursa finālam bija izvirzīti divi Preiļu rajona skolēni: Raitis Stuburs no Vārkavas pamatskolas un Raivis Ūzuliņš no Dravnieku pamatskolas. Raivis iekļuva konkursa superfinālā, kurā piedalījās seši labākie runātāji un ieguva pirmās pakāpes diplomu. Konkursam viņu sagatavoja skolotāja Skaidrite Ūzuliņa.

Mājup ar diplomiem

Rēzeknē notika Latgales novada vokālās mūzikas konkurss «Balsis», kurā Preiļu rajona jaunie mūziķi guva atzīstamus panākumus. Ar pirmās pakāpes diplomu mājās atgriezās Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktais vokālais ansamblis (skolotāja Ilze Rožinska), Līvānu 1. vidusskolas vokālais ansamblis «Laimiņas» (Līga Vuškārniece) un «Ceiruleits» postfolkloras grupa (Anna Kārkle), Preiļu rajona bērnu un jauniešu centra ansamblis «Lāsītes» (Daina Erte). Otrās pakāpes diplomu piešķirti Preiļu 2. vidusskolas solistei Natālijai Svjatochai (Olga Siliņa), Vārkavas vidusskolas meitenju vokālajam ansamblim (Romualds Kairāns).

Mākslas skola Mākslas dienu noskaņās

● Līvānu Mākslas skolas audzēkņu pašu gatavotais veltījums Mākslas dienām – dekors no stilizētiem ziediem.

Jau otrā gadu Līvānu mākslas skolā notika tradicionālie Mākslas dienu pasākumi, kas bija paredzēti mākslas skolas audzēkņiem, novada vispārīgizglītojošo skolu skolēniem, vizuālās mākslas skolotājiem.

Kā informēja mākslas skolas direktore Valija Rusiņa, notika audzēkņu radošā nedēļa. Divas dienas skolotāji un viņu audzēkņi eksperimentēja ar jauniem materiāliem un tehnikām, ko iespējams pielietot gan vizuālajā, gan lietišķi dekoratīvajā mākslā. Radošās darbnīcas tika organizētas sadarbībā ar mākslas materiālu tirgotājiem. Ar lielu atsaucību šajās darbnīcās piedalījās arī Līvānu novada vispārīgizglītojošo skolu skolēni un vizuālās mākslas skolotāji.

Līvānu mākslas skolas audzēkņi skolotājas Sandras Vigules vadībā gleznoja dekoratīvus darbus, ņemot par pamatu fragmentus no dažādiem vēsturiskiem lietišķās mākslas priekšmetiem. Skolotājas Eleonoras Pastares vadībā audzēkņi dabas motīvus attēloja abstrakti, savā interpretācijā.

Skolas izstāžu namā darbojās zīda apgleznošanas darbnīca skolotājiem mākslinieces Aidas Rotčenko-vas vadībā. Izstāžu zālēs bija aplūkojama Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolas audzēkņu tekstilmākslas un netradicionālās keramikas darbu izstāde.

Radošās nedēļas noslēgumā audzēkņi skolotāju Birutas Lāčkājas un Olgas Līvovas vadībā gatavoja pavasarīgu, dekoratīvu noformējumu stilizētu ziedu veidā. Tas kādu laiku atradīsies pie mākslas skolas mācību ēkas.

Mākslas skolas audzēkņu diplomdarbu izstāde «Zelta fonds» Mākslas dienu ietvaros pašreiz skatāma Riebiņu kultūras namā.

Olimpiāžu uzvarētāji saņēma prēmijas

Svinīgos apstākļos rajona padomes zālē tika apbalvoti skolēni, kuri šajā mācību gadā valsts un novada olimpiādēs, kā arī valsts konkursos un skolēnu zinātniski praktisko darbu konferencē ieguvi godalgotas vietas. Jau vairākus gadus pēc kārtas olimpiāžu uzvarētājiem un viņu skolotājiem tiek pasniegtas naudas prēmijas, kam līdzekļi atvēlēti no rajona budžeta.

Valsts olimpiādēs vislabākos panākumus guvis Sutru pamatskolas skolēns Artūrs Znotiņš, kas izcīnījis pirmo vietu fizikā (skolotājs Staņislavs Pūdzs) un otro – bioloģijā (skolotāji Elītai Grigalei piešķirta pateicība).

Pirmo vietu valstī biznesa ekonomiskajos pamatos ieguva Līvānu 1. vidusskolas skolniece Gunita Dalka (Alvīne Rone). Ar labiem panākumiem rajonu pārstāvējuši trīs Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi. Fizikā otrā vieta piešķirta Oskaram Pakeram (skolotāja Eleonora Bleive), kultūras vēsturē – Baibai Luriņai (Anna Svīle), mājsaimniecībā – Dacei Punculei (Anita Puncule). Dace ieguva arī trešo vietu vizuālās mākslas olimpiādē (skolotāja Marianna Abricka).

Kārlis Malcenieks (skolotāja Gunta Švirksta) no Jaunsilvas pamatskolas trešo vietu valstī ieguva fizikā, Agnija Vaivode no Preiļu 1. pamatskolas – vizuālajā mākslā (Marianna Abricka), Rīta Tarasova no Preiļu 1. pamatskolas – matemātikā (Mairita Grišule). Par uzvarām valsts olimpiādēs bija noteikts prēmijas apjoms no 75 (par trešo vietu) līdz 150 (par pirmo vietu) latiem skolēniem un attiecīgi no 35 līdz 75 latiem – skolotājiem.

Latviešu valodas un literatūras Latgales novada olimpiādē trešo vietu izcīnīja Preiļu 1. pamatskolas skolniece Anna Putāne (Zanete Beča), atzinību vācu valodā – šīs pašas skolas audzēkne Anita Kundziņa (Māriete Šķestere) un Līvānu 1. vidusskolas skolniece Sandra Mīlta (Aina Zusāne). Šī posma uzvarētājiem prēmijas bija noteiktas 20 – 50 (skolēniem) un 10 – 25 latu (skolotājiem) apmērā.

No valsts konkursa «Pazīsti savu organismu» ar otro vietu atgriezās Līvānu 1. vidusskolas skolniece Ilze Erte (Reģina Stūkāne) un Vārkavas vidusskolas

● Skolēni, kas ieguvi godalgas valsts olimpiādēs, kopā ar saviem pedagogiem, rajona padomes izpilddirektori Aina Pastori un izglītības pārvaldes priekšsēdētāju Andreju Zagorski.

● Arī uzvarētāji novada olimpiādēs, valsts konkursos un skolēnu zinātniski praktisko darbu konferencē kopā ar saviem skolotājiem un pašvaldības pārstāvjiem ieies šī gada rajona labo notikumu vēsturē. Foto: P.Pastars

skolniece Anna Brakovska (Helēna Piziča). Prēmiju apmērs šajā grupā bija noteikts 15 – 50 un 10 – 25 latu.

Skolēnu zinātniski praktisko darbu konferencē ar darbu cittaautu valodniecībā «Idiomās angļu valodā» pirmo vietu guva PVĢ audzēkne Guna Logina (Dace Zarāne), trešās vietas zemes zinātnē Līvānu 1. vidusskolas skolotājas Alvīnes Ronas audzēknes Vineta Pakava un Olga Tretjakova. Vineta sagatavoja darbu «Latvieši Irījā», Olga – «Plūdi Latvijā».

Olimpiāžu uzvarētājus sveica rajona

padomes izpilddirektore Aina Pastore un rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis, ar muzikālu apsveikumu bija ieradušies PVĢ ansamblis, ar dzejas priekšnesumu uzstājās Raitis Stuburs no Vārkavas pamatskolas.

Šogad paredzētas naudas balvas arī tiem skolēniem, kas bija izvirzīti uz valsts olimpiādi, taču neieguva godalgotas vietas. Viņi saņēma dāvanu kartes 15 latu apmērā. Dāvanu kartes no rajona budžeta par summu desmit latu skolās tiks pasniegtas arī pirmās vietas ieguvējiem olimpiāžu rajona posmā.

Folkloras kopas akcentē pūra darināšanas tradīcijas

Līvānos uz Latgales bērnu un jauniešu svētkiem «Man bej' dziesmu treis pyureņi» pulcējās apmēram 250 folkloras draugi no Rēzeknes, Vārkavas, Galēniem, Preiļiem, Rožupes, Līvāniem, Jēkabpils, Dignājas, Daugavpils un Ilūkstes. Vienlaikus tā bija arī folkloras kopu skate. Vērotāja lomā no Rīgas bija ieradies Latvijas Universitātes etniskās kultūras centra direktors Ernests Spičs. Kā informēja galvenā organizatore, Dienvidlatgales folkloras kopu koordinatore Anna Kārkle, folkloras svētki notika Bērnu un jauniešu folkloras festivāla «Pulkā eimu, pulka teku» ietvaros, kas paredzēts 19. un 20. maijā Bauskas rajonā. Šī gada tēma ir «Pūrs». Katra folkloras kopa iepriekš bija pārlūkojusi savu dziesmu pūru, tautas teicējas un vecmāmiņas iztaujājusi par pūra darināšanu, stāstīja Anna Kārkle. Latviešu tautas dziesmās pūrs ir minēts plašā nozīmē: «Pūrā cimdi, pūrā zeķes, pūrā baltas villainītes, pūrā govīs, pūrā zirgi, pūrā bērī kume-

liņi». Galvenā pūra daļa bija rokdarbi, kurus galabāja īpašā košā pūra lādē. Tie bija palagi, galdauti, dvieļi, kreklī, cimdi, zeķes, prievītes, villaines, saktas. Spriežot pēc pūra aprakstiem, šie priekšmeti pūra lādē varēja būt simtos (300 cimdu, 400 kreklu, 500 palagu), tāpēc pūra darināšanu meitenes sāka jau kopš bērnu dienām.

Folkloras svētku dalībnieki jau no paša rīta pulcējās Latgales mākslas un amatniecības centrā, kur muzicēja novada labākie muzikanti. Atklāšanas rituālā visi svētku dalībnieki trim kārtām tika ietiti Latvijas garākajā jostā, tika nodziedāta kopdziesma, un tad varēja sākties pūra pielocīšanas gudrību apgūšana kopā ar Līvānu novada amatniekiem. Bērni mācījās pīt jostas, aust audēklu, tamborēt, vīt grožus, pīt ar klūdzīņām un citus darbus. Paši mazākie svētku dalībnieki apguva rotaļu pūru.

Pēc aktīvas darbošanās sekoja pusdienas. Tad visi dalībnieki devās uz Līvānu 1. vidusskolas svinību zāli, lai pie-

dalītos koncertā. Svētku dalībniekus uzrunāja Ernests Spičs un Līvānu novada izpilddirektora vietniece Aija Usāne. Savu «pūralādi» viens pēc otra vaļā vēra Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa «Rūtoji», Vārkavas vidusskolas folkloras kopa «Volyudzeite», Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopa «Ceiruleits», Līvānu 2. vidusskolas folkloras kopa «Dodola», Rožupes pamatskolas folkloras kopa «Rūzupeite», Galēnu un Vārkavas pamatskolu folkloras kopas.

Ernests Spičs visaugstāko vērtējumu deva folkloras kopām «Ceiruleits» un «Rūtoji». Viņš atzina arī, ka starp visiem valsts novadiem Dienvidlatgale izceļas ar teicamu organizētību, kopīgiem tautas tērpiem, sirsnīgu attieksmi saskarsmē citam ar citu un pret ciemiņiem, labām folkloras seno slāņu zināšanām. Visas folkloras kopas, kas piedalījās svētkos, parādīja teicamu sniegumu, uzsvēra Ernests Spičs.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

INTERESANTI

No slaukšanas aparātu vēstures

Izrādās, laukos tik vienkāršas un ierastas lietas kā slaukšanas aparāts, radīšana prasījusi vairākas desmitgades, kamēr dažādu mēģinājumu un kļūdu rezultātā izdevās radīt aparātu, kas patiešām viegli pielietojams piena slaukšanā.

Idejas pretinieki

Jau 19. gadsimtā vairāki piensaimniecībai veltītu izdevumu redaktori savos rakstos atzīmēja nepieciešamību izgudrot labu piena slaukšanas mašīnu. Citi savukārt mēģināja pārliecināt, ka tādu aparātu lietošana ir nedabiska un traumējoša govij.

1892. gadā S.M.Babkoks rakstīja, ka «piena slaukšanas aparāti remina piena kvalitāti un grauj piensaimniecības fermu standartus». Savukārt Amerikas Piensaimniecības asociācijas vadītājs L.B.Arnolds norādīja uz slaukšanas ar rokām lielo vērtību govju tesmeņa attīstībā, brīdinot par slaukšanas aparātu kaitīgo ietekmi.

Pirmie izmēģinājumi

Agrinajos projektos mehāniskās slaukšanas mašīnas bija veidotas no koka caurulēm, kas atradās uz govju pupiem tā, lai spiestu atvērties muskulim, kas nodrošinātu piena izdalīšanos.

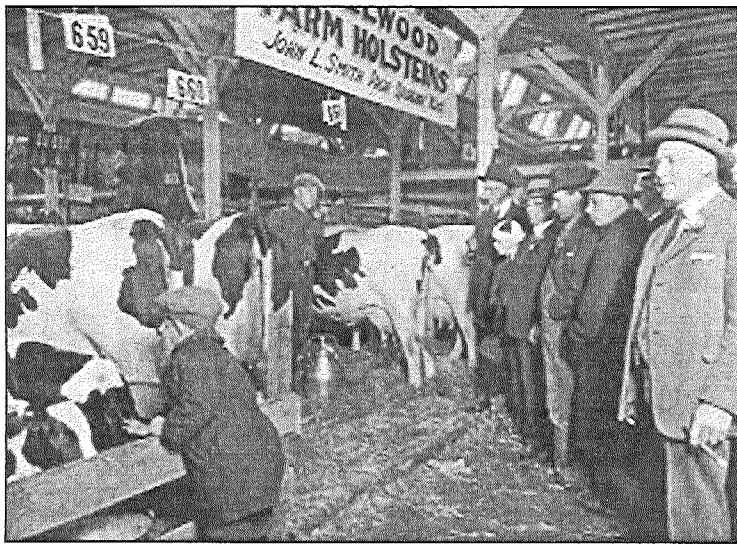
Jau profesionālākas un prasmīgākas caurules no sudraba, ziloņkaula tika izveidotas 19. gadsimta vidū, no kurām dažas vēl tika izmantotas arī 20. gadsimtā. Nebija piensaimniecības caurules kādā amerikāņu zinātnieku izdevumā attēlotas 1875. gadā, kurām katra vārsta apakšgalā bija piestiprināts ventilis.

Nākamais solis piena slaukšanas aparātu attīstībā bija ar elastīgu gumiju pārvilkta caurule, kuras pienu novadīja spainī. Plašā cauruļvadu izmantošana palielināja piena piesārņošanās iespēju, kura bija aktuāla, izmantojot katetrus. Bez tam, tika uzskatīts, ka katetru izmantošana piena slaukšanā rada virkni citu problēmu, piemēram, slimību izplatīšanos, kā arī traumē govju tesmeni.

Lielāko vairumu agrīno piena slaukšanas aparātu var iedalīt divās grupās: tie, ar kuru palīdzību tika mēģināts atdarināt slaukšanu ar rokām (mehāniskā spiediena ierīces), kā arī tiem kuri centās atdarināt teļa zīšanas tehniku (vakuuma ierīces). Visdažādākās variācijas par šo divu grupu aparātiem bija sastopamas vairāk nekā 50 gadus, līdz parādījās jauns pārvērsiens piena slaukšanas mašīnu attīstībā.

Gotiņas nebija priecīgas

Agrīnajos vakuuma slaukšanas aparātos izmantoja kausiņus, kas bija piestiprināti visam tesmenim un bija savienoti ar rokas sūkni. 1851. gadā šo ierīci patentēja an-

● Pirmo slaukšanas aparātu izmēģinājumi piesaistīja plašas sabiedrības uzmanību.

glu kompānija «Hodges and Brockender». Amerikas Savienotajās Valstīs kāda Anna Boldvina patentēja slaukšanas aparātu ar padevēja sūkni un spaini. 1859. gadā Filadelfijā (ASV) tika patentēts ar plēvi aprikots kauss, kurā bija četru caurumi govju pupiem. Ar roku darbināmais sūkns sūknēja pienu no visiem četriem govju pupiem vienlaicīgi. Taču šāda ierīce radīja nepārtrauktu tesmeņa piesūkšanu, bojājot govju tesmeņa audus.

Tajā pašā 1859. gadā Džons Kingmens no Duvras Ņūhempšīrā patentēja skārda kausiņu ar elastīgu uzmalu, kuru bija paredzēts lietot kopā ar sūkšanas slaukšanas aparātu. Pirmā veiksmīgā govju pupu kausiņu izmantošana ar vakuuma slaukšanas aparātu ir atrodama L.O.Kolvina 1860. gada patentā. Šis virs, iespē-

ja pēdējā pirms pulsatoru aparātu parādīšanās. Izmantojot šo mašīnu un operatoram sēžot blakus uz soliņa starp govīm, kustinot kāju kloķus, lai radītu vakuumu, vienlaicīgi varēja izslaukt divas govīs. Ar kājām darbināmā mašīna tika veiksmīgi reklamēta un pārdota pat 20. gadsimtā.

Unikāla bija ierīce, kas tika patentēta 1910. gadā. Tas bija vakuuma slaukšanas aparāts, kas piestiprināts baterijai, lai piespiestu govī atdot pienu ar elektriskā šoka palīdzību.

Beidzot izgudroja pulsatoru

Pulsators pirmo reizi tika izmantots «Thistle» slaukšanas aparātā, kas izmantoja ar tvaiku darbināmu vakuuma sūkni. Kaut arī šai ierīcei bija problēmas ar sanitāro normu ievērošanu, tā pierādīja efektīvu slaukšanu.

Tomēr 1898. gadā Hamburgas izstādē demonstrētā ierīce tika arī nosodīta, jo tās radītā plūsma bija saraustīta. To varēja novērot stikla caurulē, kas bija savienota ar piena trauku. Šāds secinājums veicināja to, ka tajā pašā gadā beidzot tika radīts patiešām lietojams slaukšanas aparāts.

Kamēr daudzi izgudrotāji 19. gadsimta beigās cīnījās ar pastāvīgām aparātu problēmām, citi strādāja pie daudzveidīgām mehāniskām ierīcēm, kas stimulētu slaukšanu ar rokām. Lielākā daļa šo ierīču izmantoja ruļļus vai tapas, kas saraustīti spieda uz govju pupu un bieži darbojās no augšas uz leju. Dažas no šīm iekārtām bija vienkāršas, citas tika izveidotas no simtiem detaļu, un tās darbināja ar kloķi. Tādi mehāniskie slaukšanas aparāti vēl joprojām tika patentēti gadsimtu mijā, par spīti jau radītajām pulsatoru mašīnām. Mehāniskie slaukšanas aparāti nevarēja reaģēt uz govju pupu lieluma maiņu slaukšanas laikā, tādēļ piens netika izslaukts līdz galam.

Izmantoti www.slaucamgovis.lv materiāli

Izstrādātas higiēnas prasības piena aprītei

Zemkopības ministrija (ZM) ir izstrādājusi higiēnas un obligātās nekaitīguma prasības govju svaigpiena aprītei nelielā apjomā, «Novadnieku» informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Liene Zvereva.

Dokumentā noteikts piena apjoms, kāds tiek uzskatīts par nelielu daudzumu, izstrādātas prasības piena kvalitātei un nekaitīgumam, kā arī parauga noņemšanai. Tāpat dokumentā noteiktas prasības neliela daudzuma piena ieguvei, pirmapstrādei,

uzglabāšanai un tiešai piegādei galapatērētājam vai mazumtirdzniecībai. Ieviešot noteikumus, katram patērētājam būs iespēja uzziņāt, kas ir piena ražotājs, jo tirdzniecības vietā būs pieejama informācija, kas nodrošinās izsekojamību. Piena ražotājs pavad-dokumentā ar savu parakstu apliecinās, ka ir ievērotas visas šajā noteikumu projektā iekļautās prasības.

Latvijā šobrīd nav normatīvo aktu, kuri noteiktu prasības maza-jiem piena ražotājiem piena iegūšanai, pirmapstrādei, uzglabāšanai un tiešai piegādei galapatērētājiem un mazumtirdzniecībai.

SPECIĀLISTA PADOMS

Augu aizsardzība maijā

Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas speciālistes veiktās lauku pārbaudēs Latgales reģionā konstatēts, ka kultūraugi atrodas dažādās attīstības stadijās un slimību, kaitēkļu izplatība, salīdzinot laukus zemnieku saimniecībās pagastos un rajonos, ir dažāda.

Maija sākumā pastiprināta uzmanība jāpievērš nezāļu ierobežošanai, jo mainīgais laiks veicina to ātrāku sadīgšanu un augšanu. Izvēloties herbicīdus, jāzina apkarojamo nezāļu spektrs, kultūrauga un nezāļu attīstības stadija.

Ziemāju labību sējumi atrodas stiebrošanas stadijā. Lai augus pasargātu no sagulšanas veldrē, jālieto augšanas regulatori. Lielākajā daļā ziemāju sējumu būs jāveic aizsardzība pret graudzāļu miltrasu, lapu pelēkplankumainību un dzeltenplankumainību. Rudzu tripsi īpaši savairojas siltā, saulainā laikā. Tripsu ierobežošanai ar insekticīdu būtu jāveic, ja stiebrošanas sākumā vidēji uz viena auga atrod 1-3 kaitēkļus, bet stiebrošanas beigu stadijā 8-12 kaitēkļus.

Vasarāju digstošos asnus siltā un sausā laikā bojās labību sprādzī. Ja vasarāju labībām nograuzti līdz 10% lapu virsmas, to ierobežošanai jālieto insekticīds. Vairākos laukos kaitēs melnā stiebrmuša un laputis.

Krustzieži. Ziemas rapsis atrodas ziedpumpuru veidošanās un izvīršanās stadijās. Sējumos postošs būs krustziežu spīdulis. Insekticīda lietošana ir nepieciešama, ja ziedpumpuru attīstības sākumā vidēji uz viena auga konstatēti 1-3 spīduli, vai vēlāk — īsi pirms rapša ziedēšanas — 3-5 spīduli. Maijā, pieturoties siltam un saulainam laikam, krustziežu sprādzī apdraudēs vasaras rapsi, kāpostus, redīsus. Sevišķi bīstami tie ir kultūrauga attīstības sākumā, kamēr augi atrodas digļlapu un pirmo isto lapu stadijā. Bioloģiskās saimniekošanas piekritēji sprādzu ierobežošanai var izmantot pelnus, skuju miltus, tabakas

putekļus vai arī dobes nosegt ar agrotīklu. Maijā sāks lidot agrā kāpostu muša. Mazdārziņos kāpostu mušas sadētās olas var iznīcināt, atrausot augsni stādam no sakņu kakliņa aptuveni 10-15 cm rādiusā un tās vietā ieberot augsni no starprindām.

Burkānu sējumos mēneša beigās parādīsies burkānu lapu blusiņa. Īpaši jāuzmanās lauki, kas atrodas egļu audžu tuvumā, jo burkānu lapu blusiņas ziemo uz eglēm.

Augļu dārzos jāveic smidzinājums pret ābeļu un bumbieru kraupi, jo kraupja sporas ir nogatavojušās un, uznākot lietum, tās izlidos un inficēs jaunās plaukstošās lapiņas. Ābeļu ziedu smecernieks dēj olas ziedpumpuros, ja augļu dārzos ziedēšana nebūs intensīva, tad jāveic smidzinājums ar insekticīdu.

Kiršu dārzos pieaugušās kiršu mušas izlidos maijā, tas ir 10-15 dienas pēc kiršu ziedēšanas. Vēlāk, pēc 7-13 dienām, mušas sāks dēt olas uz augļiem. Mušu lidēšanas un olu dēšanas laikā var uzlikt dzeltenos līmes slazdus. Smidzinājumu ar ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem jāveic, ja līmes slazdos uztvertas 5-6 mušas 7 dienu laikā.

Zemeņu stādījumiem kaitēs zemeņu ziedu smecernieks. Smidzinājums ar insekticīdu jāveic ne vēlāk kā 10-14 dienas pirms zemeņu ziedēšanas sākuma. Stādījumi jāaizsargā arī pret ogu pelēko puvi, pirmais smidzinājums jāveic zemeņu ziedēšanas sākumā.

Katru nedēļu informāciju par kaitēkļu un slimību izplatību Latgales reģionā var iegūt internetā — www.vaad.gov.lv sadaļā *Aktuālais laukos un dārzos* vai zvanot uz telefona automātisko atbildētāju 5307406.

A.Trūpa,
Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā

Reģionu forums par Latvijas attīstību

VĒSTURE

No 10. līdz 11. maijam izstāžu centrā Kīpsalā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (RAPLM) rīko valstiski nozīmīgu forumu ar valsts augstāko amatpersonu piedalīšanos «Reģioni – Latvijas attīstība. Vīzijas. Iespējas. Risinājumi.», «Novadnieku» informē Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas komunikācijas daļas vadītāja Gunta Skrebele.

Forumus ir nekomerciāls pasākums, to atklās Nacionālās attīstības padomes sēde, kurā sabiedrību iepazīstinās ar ekspertu grupas redzējumu par Latvijas 25 gadu attīstības vīziju, tādējādi uzsākot diskusijas par valsts ilgtermiņa izaugsmes mērķiem un priekšnoteikumiem.

Līdzīgu pasākumu RAPLM rīkoja arī pērnajā gadā. Tajā, tāpat kā šogad, bija pārstāvēta Latgale un arī Preiļu rajons. Pagājušajā gadā katrs rajons un reģions tika prezentēti atsevišķi stendos, stāsta Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore. Šo

reiz stendu nebūs, Latgales plānošanas reģiona attīstības padome foruma dalībniekiem sagatavojusi reģiona attīstības vīzijas, kuras tiks kopīgi prezentētas. Tiks izteikti arī viedokļi par līdzekļu piesaisti. Forumā pirmajā dienā sesijā «Inovācijas uzņēmējdarbības iespējas reģionos» uzstāsies Līvānu novada domes un Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle informē, ka prezentācijā tiks stāstīts par Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra izveidi. Centrs izveidots un darbojas kopš 2006. gada, tas piedāvā biznesa inkubatora iespējas jaunajiem uzņēmējiem, eksperimentālo demonstrāciju zāli, kā arī dažādas izglītojošas atbalsta programmas un finansiālu atbalstu inovatīvai uzņēmējdarbībai. Forumā otrajā dienā Līvānu pašvaldības vadītājs dalīsies novada izveides pieredzē, uzstājoties sesijā «Spēcīgas pašvaldības – līdzsvarotas reģionālās attīstības priekšnosacījums». Prezentācijas tēma – administratīvi teritoriālais

reformas nozīme pašvaldību attīstības veicināšanā un novadu izaugsmes iespējās. Kops 1999. gada, kad tika izveidots Līvānu novads, uzkrāta noderīga pieredze reformas praktiskās realizācijas jomā.

Pasākuma ietvaros gaidāmas pavisam piecas konferences sesijas, kur diskutēs par iespējām sekmēt attīstību reģionos un valstī kopumā, gan palielinot pilsētu lomu un veicinot spēcīgu pašvaldību veidošanos, gan aktivizējot uzņēmējdarbību. Tāpat foruma laikā paredzēti arī semināri pašvaldību pārstāvjiem un uzņēmējiem par Eiropas Savienības struktūrfondu apguves aktualitātēm, kā arī līdztekus notiks izstāde par reģionu, pašvaldību un uzņēmēju projektiem, kuri īstenoti, pateicoties ES fondu līdzfinansējumam.

Preiļu rajonu forumā pārstāvēs arī rajona pašvaldības padomes priekšsēdētāja Helēna Streiķe, rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, attīstības un plānošanas nodaļas speciālisti, kā arī pagastu un novadu pārstāvji.

L.Kirillova

Valsts Kultūrkapitāla fonds atbalstījis trīs projektus no Preiļu rajona

Aprīlā nogalē Valsts Kultūrkapitāla fonda padome apstiprinājusi Latgales kultūras programmas 2007. gada atbalstīto projektu sarakstu, tajā skaitā arī trīs projektus no Preiļu rajona, «Novadnieku» informē Latgales reģiona attīstības aģentūras sabiedrisko attiecību speciālists Juris Viļums.

Padomes izvērtēšanai tika iesniegti pavisam 86 projekti, no kuriem 29 saņēma Kultūrkapitāla fonda atbalstu. Dzemzīl projektu pieteikumos pieprasītais līdzfinansējuma apjoms (vairāk nekā 189 tūkstoši latu) no Latgales kultūras programmas tika daļēji samazināts.

Viens no atbalstītajiem projektiem, ko iesniedza Preiļu rajona padome, ir katoļu koru dziesmu svētki Aglonā šī gada 26. maijā, informē Preiļu rajona padomes kultūras pasākumu organizatore Elvira Brovacka. Svētku galvenais motīvs ir «Ticība, cerība, mīlestība», kas savijas ar Vasarsvētku motīviem un mudina izkopt saskaņu un saprašanas starp dažādu tautu un konfesiju kristiešiem. Tādā veidā tiks veicināti atjaunotnes un mākslas procesi, Latgales kultūrvides, vērtību un tradīciju attīstība, daudzveidība un saglabāšana, kā arī atjaunots un pilnveidots garīgās mūzikas repertuārs.

«Logu stāsti» — tā saucas otrs Preiļu rajona padomes iesniegtais un Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja darbinieku sagatavotais projekts, kas saņēmis atbalstu Latgales kultūras programmas ietvaros. Tas ir tur-

pinājums pagājušā gada vasarā aizsāktajam projektam, kad tika rīkota ekspedīcija, lai apzinātu izzūdošās tautas mākslas vērtības. Konkrēti iet runa par logu rotājumiem, kas tika apzināti un izpētīti Silajānu pagastā, stāsta muzeja direktore Tekla Bekeša. Brīvības muzeja direktora vietnieks Mārtiņš Kuplais savā rekomendācijā projektam uzsvera, ka apkopotie materiāli ir vērti, lai tos ne tikai saglabātu, bet arī, izmantojot jaunas tehnoloģijas, atjaunotu. Ekspedīcijas dalībnieks, Rēzeknes mākslas vidusskolas kokačelniecis pasniedzējs Jānis Igovens devis savu piekrišanu un kopā ar skolas audzēkņiem iesaistīšies projekta īstenošanā. Topošie amatnieki tādā veidā apgūs amata prasmi, bet muzejs iegūs vērtīgus priekšmetus atjaunoto logu rotājumu veidā.

Atgūtais tautas mākslas mantojums, kurā būs apkopotas gan tautas mākslas tradīcijas, gan vēsturiskie materiāli, tiks nodoti sabiedrības vērtējumam, jo projekta noslēgumā (šī gada decembrī) paredzēts izveidot ceļojošo izstādi. Būs redzami, gan senie, gan no jauna veidoti rotājumi, kā arī dokumenti un fotogrāfijas, kas stāstīs par konkrētu māju vēsturi.

Trešais projekts, ko iesniedza biedrība «IMKA Līvāni», pilsētas un novada dzīvi papildinās ar ielu mūzikas festivālu «Jaunieši Līvānos – Latgales vārtos», kas risināsies 13. jūlijā Līvānu pilsētas svētku laikā. Šī projekta idejas pamatā ir Līvānu novada jauniešu ierosinājumi saturīgai brīvā laika pavadīšanai, kas tika izteikti jauniešu projektu apmācības seminārā, ko biedrība «IMKA Līvāni»

organizēja šī gada februārī, stāsta Līvānu bērnu un jauniešu centra direktore Valentīna Poikāne. Projekta mērķis ir apzināt Latgalē muzicējošās dažādu stilu mūzikas grupas, popularizēt latgaliešu mūziku un Latgales jaunos mūziķus, atrast talantīgus jaunos izpildītājus reģionā un sekmēt viņu tālāko pašizpausmi.

Festivāls plānots Līvānu pilsētas svētku programmas ietvaros. — Svētku rīkošana, kurā aktīvi piedalās arī jaunieši, jau izveidoties par tradīciju, bet līdz šim mūziku mīlošajiem jauniešiem svētku ietvaros nav bijis iespējas pašapliecināties. Šo projektu esam iecerējuši kā mēģinājumu un pierādījumu tam, ka jaunieši grib, var un spēj ne tikai uzņemties atbildību, bet arī iedibināt savas tradīcijas un turpināt tās popularizēt, kā arī piesaistīt līdzīgi domājošos ne tikai Līvānos, bet visā Latgales reģionā. Uz festivālu esam plānojuši uzaicināt viesu kolektīvus no Jēkabpils, Aizkraukles un Madonas rajona. Iecerētas nodarbes, kuru laikā būs iespējams apgūt spēli uz dažādiem instrumentiem – dūdām, citaras, ģitāras, bungām. Projekta sagatavošanās periodā izveidosim un izdosim bukletus, kalendārus un informācijas lapas, kuras tiks izplatītas jau vienu mēnesi pirms festivāla sākumā, kā arī tā laikā. Pēc projekta īstenošanas analizēsim tā sekmīgumu, izvērtēsim iespējamās turpmākās pasākumus. Jau tagad ir ideja sadarboties ar citu pilsētu jauniešiem un mūziķiem, turpmākajos festivālos vēlamies uzaicināt jaunos mūziķus arī no Lietuvas un Igaunijas.

L.Kirillova

8. maijs – Nacisma sagraves diena un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena

1945. gada 8. maijā nacistiskā Vācijas parakstīja aktu par kapitulāciju. Eiropā beidzās Otrais pasaules karš (1939. – 1945.).

Uzvara pār nacismu ir viens no notikumiem, kas ietekmēja pasaules attīstību daudzus gadus desmitus uz priekšu. Šis uzvaras cena bija ļoti augsta, cilvēce zaudēja vairāk nekā 50 miljonus karavīru un civiliedzīvotāju.

Otrās pasaules karš sākās 1939. gada 1. septembrī ar nacistiskās Vācijas iebrukumu Polijā. Tā izraisīšanu sekmēja Molotova – Ribentropa pakts un citi PSRS un Vācijas noslēgtie līgumi. 1939. gada 3. septembrī Lielbritānija un Francija pieteica karu Vācijai. 17. septembrī PSRS iebruka Polijā. 1940. gada aprīlī – maijā Vācija iebruka Dānijā, Norvēģijā, Beļģijā, Nīderlandē un Francijā. 10. jūnijā karā Vācijas pusē iesaistījās Itālija, 27. septembrī Vācija, Itālija un Japāna noslēdza militārpolitisku savienību – Berlīnes paktu. 1941. gada aprīlī Vācija un Itālija okupēja Dienvidslāviju un Grieķiju. 22. jūnijā Vācija uzbruka PSRS. Padomju Savienība, ASV un Lielbritānija, kā arī citas valstis izveidoja antihiterisko koalīciju. 7. decembrī ar uzbrukumu amerikāņu kara bāzei Pirlharborā Japāna sāka karu pret ASV. Karadarbība izvērsās dienvidaustrumu Āzijā un Klusajā okeānā, Ziemeļāfrikā. Sarkanās armijas uzvara Maskavas kaujā (1941. – 1942.) sagrāva Vācijas zibenskara plānu, bet pēc tās zaudējuma Staļingradas kaujā (1942. – 1943.) notika radikāls lūzums kara gaitā par labu PSRS un sabiedrotajām valstīm. 1943. gada jūlijā angļu un amerikāņu karaspēks izcēlās Sicīlijas salā, 3. septembrī Itālija kapitulēja.

Berlīnes pakta valstu bloks sāka sairt. Antihiteriskās koalīcijas nostiprināšanos veicināja Teherānas konference (1943.). 1944. gada 6. jūnijā sabiedroto karaspēks sāka Normandijas jūras desanta operāciju. 1945. gada februārī Krimas konferencē tika saskaņoti sabiedroto valstu militārie plāni. Aprīlī – maijā notika Sarkanās armijas Berlīnes operācija. 8. maijā nacistiskā Vācija kapitulēja.

Jūlijā – augustā notika Potsdamas konference. PSRS pievienojās Potsdamas deklarācijai un 8. augustā pieteica karu Japānai. 1945. gada augustā ASV aviācija nometā atombumbas uz Japānas pilsētām Hirosimu (6. augustā) un Nagasaki (9. augustā). 2. septembrī Japāna kapitulēja.

Otrā pasaules kara rezultātā PSRS ieguva jaunas teritorijas Eiropā un Āzijā. Austrumeiropā tika izveidotas sociālistiskās satelītvalstis; Vācija tika sadalīta divās vācu valstīs – Vācijas Federatīvā Republika un Vācijas Demokrātiskā Republika (atkalapvienojās 1990. gadā). Baltijas valstis palik PSRS okupācijā līdz 1991. gadam.

Arī Latvija Otrajā pasaules karā zaudēja lielu daļu iedzīvotāju. Gāja bojā cilvēki no tās paaudzes, kas augs un nobrieda Latvijas neatkarības laikā. Latviešu inteliģence tika iznīcināta, deportējot uz Sibīriju un spiežot emigrēt uz Rietumiem. Kara laikā Latviju okupēja gan Vācija, gan Padomju Savienība. Latviešu karavīri krita, cīnoties divu karojošu lielvaru – Vācijas un PSRS armijās. Viņi, tāpat kā karā bojā gājušie civiliedzīvotāji, ir Otrā pasaules kara upuri. 8. maijā tiek atzīmēta šo cilvēku piemiņas diena.

9. maijs – Eiropas diena

20. gadsimta pirmajā pusē Eiropā notika divi pasaules kari. Tādēļ loģiska bija Eiropas valstu vēlēšanās pēc Otrā pasaules kara veidot tādās attiecībās, kuras novērstu jaunu karu izcelšanos nākotnē. Tautu Savienības pieredze liecināja: ja kādu lielvalsti izslēdz no līdzdalības starptautiskajos politiskajos procesos, tā var kļūt par nekontrolējamu agresoru, kā tas notika ar Vāciju.

Viens no dedzīgākajiem vienotības Eiropas aizstāvjiem bija Lielbritānijas premjerministrs Vinstons Čērčils, kurš uzskatīja, ka jāveido tādās starptautiskās attiecībās, kuru pamatā būtu vienotības intereses un kopēji mērķi.

Visas Rietumeiropas valstis bija ieinteresētas pēc iespējas ātrāk likvidēt kara sekas un atjaunot valsts ekonomiku. Tādēļ ekonomiskie apsvērumi, kuri cieši savijas ar drošības interesēm, lika pamatus Eiropas ekonomiskajai sadarbībai. Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans uzskatīja, ka Eiropas atjaunošana pēc kara būs atkarīga no tā, kā Vācija un Francija izveidos savas attiecības. Tādēļ 1950. gadā R. Šūmans izvīzēja priekšlikumu Francijai, VFR un citām Eiropas valstīm koncentrēt ogļu un tērauda resursus, lai sekmētu valstu ekonomisko attīstību. Īstenojot šo plānu, 1951. gadā tika izveidota Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK).

Nākamais nozīmīgākais posms Eiropas Savienības tapšanā sākās 1957. gadā, kad tika parakstīts Romas līgums un radīta Eiropas Atomenerģijas kopiena (Eiratoms) un Eiropas Ekonomiskā kopiena (EEK). To atbalstīja Francija, VFR, Itālija un Beniluksa valstis (Beļģija, Nīderlande un Luksemburģa).

1967. gadā, apvienojot Eiropas Ogļu un tērauda kopieni, Eiropas atomenerģijas kopieni un Eiropas Ekonomiskās kopienas izpildinstitūcijas, tika izveidota Eiropas Kopiena (EK).

1972. gadā janvārī Briselē iespaidīgā ceremonijā tika parakstītas vienošanās par Lielbritānijas, Īrijas, Dānijas un Norvēģijas uzņemšanu Eiropas Kopienā. Norvēģijas iedzīvotāji referendumā nobalsoja pret iesaistīšanos Eiropas Kopienā. 1981. gadā par Eiropas Kopienas locekli kļuva Grieķija, 1986. gadā – Spānija un Portugāle.

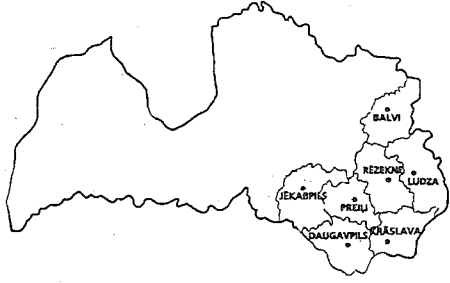
Eiropas Kopienas integrācija bija strauji attīstījusies, un radās nepieciešamība pēc jauna līguma. Eiropas Kopienas dalībvalstis 1986. gadā parakstīja Vienotības Eiropas aktu, kurš stājās spēkā 1987. gadā. 1986. gada 9. maijā, Robēra Šūmana 100. dzimšanas dienā, lai godinātu viņa ieguldījumu Eiropas integrācijā, Eiropas Kopiena nolēma šo dienu pasludināt par Eiropas dienu.

1991. gada decembrī Māstrichtā (Nīderlandē) Eiropas Kopienas padome pieņēma Eiropas Savienības līgumu, kas paredzēja vēl ciešāku dalībvalstu integrāciju. Eiropas Kopiena tika pārdēvēta par Eiropas Savienību (ES).

Pēc «aukstā kara» beigām, kad abas Vācijas apvienojās, ES tika iekļauta arī Austrumvācija. 1995. gadā ES valstīm pievienojās Zviedrija, Somija un Austrija. 90. gadus sākumā no PSRS ietekmes atbrīvojās Centrāl- eiropas un Austrumeiropas valstis, neatkarību atguva bijušās PSRS republikas. Tās izteica vēlēšanos pievienoties Eiropas Savienībai. Pirms trim gadiem ES tika uzņemta arī Latvija.

Eiropas Savienības simboli ir karogs un himna. Karogā uz zila fona ir 12 zvaigznes, kas simbolizē kartību un pilnību. Himnas mūziku ir komponējis pasaulslavenais komponists Ludvīgs van Bēthovens. 1824. gadā Bēthovens uzrakstīja 9. simfoniju, realizējot mūzikā sapni par visu nāciju vienotību. Tēma no «Odas priekam» simfonijas finālā kļuva par ES himnas pamatmotīvu, kurā aranžēja Herberts fon Karajans.

KAIMINU RAJONOS

Skola saņem «Daugavas vanagu» dāvinājumu

Asares pamatskola saņēma «Daugavas vanagu» dāvinājumu – jaunas mācību grāmatas. Par dāvinājumu skolēniem atgādinās ipašas uzlīmes. Skola saņēma vēstures grāmatu pamatskolai «Latvija 20. gadsimtā» un «Mūzika 8. klasei», kas drukātas uz kvalitatīva papīra, ar krāsainām ilustrācijām, bet tēmu izklāsts ir saprotams un viegli uztverams. Tipogrāfijā top vēl viena Asares skolai domāta mācību grāmata. Kopā dāvinājums ir 250 latu vērts. Līdzīgā veidā drīzumā tiksot iepriecināta arī Sēlpils pamatskola.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Atrod plastmasas šļūteni

Robežsargi atklāja plastmasas šļūteni, kas, iespējams, kalpojusi nelegālas preces pārvešanai pār valsts robežu. Pārbaudot no Krievijas robežsargiem saņemto informāciju, Viļakas pārvaldes robežsargi šī gada 6. aprīlī Bērziņu robežapsardzības nodaļas apsargajamā Latvijas – Krievijas robežlinijas iecirknī atklāja zemē ieraktu plastmasas cauruli. Plastmasas šļūtene 15 milimetru diametrā bija ierakta apmēram 15 – 30 centimetru dziļumā mežā, purvainā vietā, virzienā no valsts robežas uz neapdzīvotu vietu «Straujupe» Balvu rajona Žiguru pagastā. Latvijas pusē izrakti 200 metri plastāta caurules. Pēc augsnes sastāva secināts, ka caurule zemē ierakta pirms diviem, trijiem gadiem. Caurulē netika konstatētas jebkādas šķidrums vai smakas pazīmes. Tīkšanās laikā Krievijas

robežsargi sniedza informāciju, ka Krievijas pusē izrakti 700 metri minētās plastikāta caurules. Šļūtene, iespējams, kalpojusi nelegālās preces pārsūkņēšanai.

Žurnāla «Cosmopolitan» aprīļa numurā – balvenieši

Žurnāla «Cosmopolitan» aprīļa numurā rubrikā «Tu un Viņš» kā Mēneša pāris iekļuvuši balvenieši Zane Zvejniece un Artūrs Zelčs. Lielākais kompromiss abu attiecībās, kā stāsta Zane, ir tas, ka agrāk viņa vairāk gājusi izklaidēties un veltījusi laiku citām nodarbēm, tagad citas lietas tiek noliktas malā, un Zane biežāk cenšas satikt Artūru. Tādu mazu kompromisu ir daudz, jo abi ir diezgan atšķirīgi, un, lai veidotu attiecības, abiem daudz kas jāpieņem un jāpiekāpjas.

Savukārt Artūrs stāsta, ka, sākot draudzēties ar Zani, viņš vairāk sācis apmeklēt dažādus pasākumus, uz kuriem viņa gāja, jo bija jāpiemērojas citam dzīves ritmam. «Tā kā Zanei ļoti patīk dejot, man arī nākas to darīt,» saka Artūrs.

Balvu policijai – labākais rādītājs valstī

Šī gada pirmajā ceturksnī Balvu rajonā reģistrēti 124 noziedzīgie nodarījumi, no tiem atklāti 89, kas procentuāli ir labākais rādītājs valstī. Aiz Balvu rajona labāko skaitā ierindojušies Alūksnes un Gulbenes rajoni, ne tik iepriecinoša noziedzīgo nodarījumu atklāšanas statistika ir Rīgā un citās lielākajās pilsētās, un rajonos.

«Salīdzinājumā ar pagājušā gada pirmo ceturksni, šogad noziedzīgo nodarījumu Balvu rajonā reģistrēts par 10 procentiem vai-

rāk. Noziedzīgo nodarījumu skaits šogad palielinājās sakarā ar daudzajām riepju duršanas epizodēm. Likumpārkāpumu izdarīja pagājušā gada beigās, bet iedzīvotāji ar iesniegumiem policijā griežas jaunā gada sākumā», saka rajona policijas pārvaldes Kriminālpolīcijas biroja priekšniece, policijas pulkvežleitnante Ginta Zābele.

Pirmajā ceturksnī rajonā reģistrēti 25 smagi noziegumi, no tiem 12 atklāti.

Lielu skaitu sastāda zādzības – 32, no kurām atklātas 19. Zādzību skaitu no dzīvokļiem un mājokļiem vairo tas, ka cietušie bieži vien ar vainīgajiem kopā lieto alkoholu, bet, kad aizmieg un atmostas, tad apjēdzas, ka ir apzagti. Tas pats ir ar neapdzīvotām mājām. Tās netiek pieskatītas, bet, kad īpašnieks pēc diviem – trim mēnešiem ierodas savā īpašumā, atklājas, ka to jau ir apcietinājuši zagļi. Turpinās arī metālu zādzības, diemžēl pazūd katli,

vannas, nestrādājošajiem tāds ieguvums ir vienīgais iztikas avots.

No ekonomiskiem noziedzīgiem ir reģistrēti krāpnieciski darījumi ar zemi un mežu, tas ir, kad īpašnieks savu zemi pārdod citam, bet šis cits to tik ilgi neregistrē Zemesgrāmatā kā savu īpašumu, ka bijušais īpašnieks to pārdod vēlreiz. Nākamais īpašnieks to ātri pierēģistrē kā savu īpašumu, bet iepriekšējais pircējs zaudē gan īpašumu, gan naudu.

Reģistrēti arī bēdīgi notikumi, kas rodas, ja citiem cilvēkiem tiek uzticētas pases. Izmantojot svešas pases, tiek pirkti mobilie telefoni un dažādas citas preces. Sevišķi jāuzmanās gados veciem cilvēkiem, kurus apkrāpj biežāk. Pasi no rokām arī laist nevajag, tas tikai sagādās nepatīkšanas.

Pirmajā ceturksnī policija ir izņēmusi 83 litrus nelegāla alkohola, 34,5 litrus kandžas, 28 litrus spirta un 556 paciņas cigarešu.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Policistiem kukuļņēmējiem samazina sodu

Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta izskatījusi bijušo Jēkabpils ceļu policistu Māra Spūļa un Normunda Broka apelācijas sūdzības un atcēlusi Zemgales apgabaltiesas spriedumu daļā par piespriestajiem sodiem, samazinot tos par pieciem gadiem.

M.Spūli sodīja ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un daļēju mantas konfiskāciju 460 latu apmērā, kas tika izņemti aizturēšanas brīdī. Iepriekš viņam bija piespriests astoņu gadu cietumsods, konfiscējot mantu. Savukārt N.Brokam sods samazināts līdz trim gadiem bez mantas konfiskācijas. Iepriekš viņam bija piespriesti astoņi gadi un seši mēneši cietumsoda un mantas konfiskācija.

Bijušie policisti Augstākās tiesas sēdē pilnībā atzina savu vainu kukuļa izspiešanā un saņemšanā no Lietuvas pilsoņa un lūdza tiesu sodīt nosacīti. Apsūdzēto aizstāvji bija iesnieguši dokumentus par tiesājamo ģimenes apstākļiem un pozitīvus raksturojumus no ieslodzījuma vietas un iepriekšējām darbavietām.

Ziņo, ka nogalināta sieva un trīs meitenes

Jēkabpils domes administratīvās komisijas sēdēs pēdējā laikā nācies izskatīt vairākas interesantas lietas. Par savdabīgu atribūcijas veidu dažu personu uztverē kļuvusi maldinoša zvanišana policijai, lai informētu par it kā notikušu smagu noziegumu.

Izskatīts protokols par gadījumu, kad vīrietis ziņoja, ka ir noslepkavojis savu sievu. Kā noskaidrojās, sieviete atteikusies «kungu prātā» esošo vīru ielaist dzīvokli, tāpēc viņš izsauca policiju un stāstījis par slepkavību, lai vismaz tiktu «uz sūtām» – tomēr zem jumta.

Izskatīts arī vēl kāds divvaināks gadījums. 22 gadus vecs jauniešs policijai ziņojis, ka viņš parkā noslepkavojis trīs jaunietes. Policisti parkā neatrada nedz upurus, nedz slepkavu un drīz vien noskaidroja, no kādas personas mobilā tālrunā sniegta aplamā ziņa. Savā paskaidrojumā jauniešs rakstā, ka, pastaigājoties pa parku, esot pamanījis trīs meitenes un pienācis aprunāties. Taču jauniešs bijušas nelabvēlīgi noskaņotas un viņam pat iesutušas. Tad nu puisis sadomājis policijai stāstīt par slepkavību, lai meitenes vismaz nobīstas.

«Gaujas koks» atliek zāģētavas atvēršanu

SIA «Gaujas koks» Krustpils ražotni bija plānots atvērt jau aprīlī, taču daļa no tehnoloģiskajām iekārtām tiksot iegādāta par piešķirto ERAF finansējumu, tāpēc rūpnīcas atvēršanu tagad plānots pārcelt uz rudenī.

Pašlaik jaunajā ražotnē notiek intensīva tehnoloģisko iekārtu montāža kokzāģēšanas un ēvelēšanas cehos, tiek veikti pēdējie celtniecības darbi ēkām un būvēm, kā arī piebraucamo ceļu un noliktavas laukumu sagatavošanai asfaltēšanai. Pilnībā sagatavota baļķu pieņemšanas līnija, bet iepirktos baļķus pagaidām sazāģējot citās uzņēmuma ražotnēs.

«Gaujas koks», kas strādā ar skuju kokiem, daļu izejmateriālu savām zāģētavām iepērk Krievijā, kur no 1. maija palielināta izveidmūta. Uzņēmuma vadība neslēpj, ka tas ietekmēs visu kokrūpniecību Latvijā, Somijā un Igaunijā, kā arī radīs stiprāku konkurenci nozarē. – Pielietojot modernas tehnoloģijas un ražojot produktus ar augstu pievienoto vērtību, jūtamies pietiekami konkurētspējīgi, – uzsver SIA «Gaujas koks» izpilddirektore Jevgenija Jakovska.

Jaunā rūpnīca Krustpīlī netālu no Jēkabpils kokapstrādes uzņēmējdarbības parka tiek būvēta atbilstoši mūsdienu tehnoloģijām. Plānots, ka tā ražos 350 000 kubikmetrus žāvēta zāģmateriāla gadā, tajā skaitā 230 000 kubikmetrus ēvelēta zāģmateriāla.

Aukļu dienests – alternatīvs bērnu pieskatīšanas pakalpojums

Jēkabpils dome iesaistījusi Bērnu un ģimenes lietu ministrijas izsludinātajā projektu konkursā «Pilotprojekts aukļu dienesta izveidei pašvaldībā». Tā mērķis – izveidot un attīstīt aukļu dienestu, kas būtu bērnu pieskatīšanas papildu pakalpojums, palīdzība jaunām ģimenēm un darbā aizņemtiem vecākiem. Jēkabpils domes līdzfinansējums konkursā ir 5000, bet valsts līdzekļi – 20 000 latu.

Positīva iznākuma gadījumā Jēkabpils dome ar ministriju slēgs līgumu par projekta realizāciju. Līdz septembra otrajai pusei risināsies aukļu mācības, kur dome sadarbosies ar Nodarbinātības

● Jēkabpils bērnudārzos trūkst vairāk nekā 500 vietu, mazuļu pieskata nestrādājoši vecāki, vecvecāki vai aukles.

valsts aģentūru un rajona padomes tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centru. Septembra beigās aukļu dienests varētu sākt reāli darboties, stāsta pilsētas domes attīstības un investīciju nodaļas projektu administratore Inga Virsnite.

Potencialās auklītes varēs būt sievietes visai plašā vecuma amplitūdā: sākot no pilngadību sasniegušām meitenēm līdz sievietēm pensijas vecumā. Aukles būs cilvēki, kas bērna pieskatītāja funkcijas var pildīt visu dienu, kamēr vecāki darbā, kā arī to darīt tikai pāris stundas dienā.

Pašlaik vecāki savam mazulim sameklē auklīti, parasti to atrodot, balstoties uz personiskiem kontaktiem un paziņu ieteikumiem. Šī projekta mērķis ir arī reģistra jeb datu bāzes izveidošana, kurā vecāki varēs rast informāciju par sertificētu auklīti. Persona, kas

tiesīga veikt šos pienākumus, būs apguvusi tādas zinības kā pirmās palīdzības sniegšana, prasmi strādāt ar bērniem, kuriem ir agresivitātes vai nikīguma izpausmes. Auklītei jābūt arī zināšanām ugunsdrošībā, lai bērnu pasargātu no elektro un citām traumām, par veselīga uztura principiem, higiēnas un tamlīdzīgiem jautājumiem. Auklītes sertifikātu ieguvušais varēs reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbināta persona.

Pēc Jēkabpils domes konsultantes izglītības un jaunatnes lietās Ilonas Skrodes sniegtajam ziņām, rindā uz vietu bērnudārzā Jēkabpils piecās pirmsskolas iestādēs pašlaik pieteikti vairāk nekā 500 bērni, kuri dzimuši laika periodā no 2002. līdz 2005. gadam. Faktiski pilsētā trūkst vismaz viena bērnudārza.

«Brīvā Daugava»

10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Sodija par ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu

Preiļu rajona tiesā izskatīta kriminālieta 1960. gadā dzimušā Riebiņu novada Rušonas pagasta iedzīvotāja Arvīda Soldāna apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318. panta 2. daļas. Arvīds Soldāns, būdams valsts amatpersona (Rušonas pagasta padomes priekšsēdētājs), ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, izdarīja tīšas darbības, kuras izraisīja smagas sekas.

Lietas būtība ir sekojoša. 2004. gada 26. janvārī Rušonas pagasta padome pieņēma lēmumu izveidot sabiedrisku organizāciju «Rušonas pagasta ezeru un dabas ainavu apsaimniekošanas biedrība» un pilnvaroja pagasta padomes priekšsēdētāju A.Soldānu parstāvēt padomes intereses.

2004. gada 13. maijā pagasta padome Zemkopības ministrijas Zivju fondā iesniedza pieteikumu par līdzekļu piešķiršanu Rušonas pagasta ezeru apsaimniekošanai

un zivju resursu aizsardzībai.

Tā paša gada 2. jūnijā Zemkopības ministrijas Zivju fonds nolēma daļēji atbalstīt Rušonas pagasta padomes pieteikumu un piešķīra 4300 latus motorlaivas, dzinēja un laivas pārvadāšanas piekabe iegādei.

30. jūnijā Rušonas pagasta padome noslēdza līgumu ar firmu «Ego» par motorlaivas, dzinēja un piekabe izgatavošanu.

2004. gada 21. jūlijā firma «Ego» nodeva Rušonas pagasta padomei laivu «Vernoy», laivas dzinēju «Suzuki» un piekabi laivas pārvadāšanai par 4216,65 latiem.

Jau augustā minētās mantas tika uzņemtas Preiļu rajona Rušonas pagasta padomes pamatlīdzekļu uzskaitē, bet 3. novembrī minētie pamatlīdzekļi tika norakstīti, nenorādot norakstīšanas iemeslu. Šo aktu bija akceptējis pagasta padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns.

Visbeidzot 2004. gada 30. decembrī bez Rušonas pagasta padomes lēmuma un pilnvarojuma

viņš vienpersonīgi nodeva laivu, laivas dzinēju un laivas pārvadāšanai domāto piekabi Rušonas pagasta ezeru un dabas ainavu apsaimniekošanas biedrībai īpašumā, tādā veidā nodarot zaudējumu pašvaldībai 4216,65 latu apmērā.

Tādā veidā A.Soldāns ar savām darbībām izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 318. panta 2. daļā.

Tiesas sēdē noskaidrojās, ka kaitējums tika atlīdzināts, jo laiva, dzinējs un piekabe jau ir reģistrēti uz Preiļu rajona Riebiņu novada domes vārda, kā arī ņemti pašvaldības uzskaitē. Tiesas sēdē A.Soldāns atzina sevi par vainīgu.

Tiesa nosprieda Arvīdu Soldānu atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 318. panta 2. daļā, un sodīt ar piespiedu darbu uz 100 stundām, nepiemērojot papildsodu.

Sagatavots pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 24. aprīļa līdz 6. maijam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 62 dažādi iesniegumi. Vairākos gadījumos policija uzsākusi kriminālprocesus.

Šajā laikā rajonā reģistrēti 10 ceļu satiksmes negadījumi, no tiem četros gadījumos cietuši cilvēki. Bijušas septiņas huligāniskas darbības, astoņas zādzības, tajā skaitā četras zādzības no tirdzniecības objektiem. Tāpat reģistrēti pieci gadījumi, kad tīši bojāta sveša manta.

Zādzība no transportlīdzekļa

24. aprīlī policijā saņemta informācija par to, ka Livānos, Daugavpils ielā no kādam iedzīvotājam piederošās automašīnas Opel Astra, kas bija atstāta mājas pagalmā, izsītot loga stiklu pasažiera pusē, zagļi iekļuvuši salonā un nozaguši CD magnetolu un automobiļa reģistrācijas apliecību. Par zādzības no transportlīdzekļa izdarīšanu policija uzsākusi kriminālprocesu. Notiek izmeklēšana.

Sodis par atkārtotu noteikumu pārkāpšanu

25. aprīlī policija uzsākusi kriminālprocesu kādai 1962. gadā dzimušai Preiļu iedzīvotājai par spirta un alkoholisko dzērienu uzglabāšanas un pārvadāšanas noteikumu pārkāpšanu atkārtoti gada laikā.

Ar automašīnu aizķēra gājēju

25. aprīlī reģistrēts satiksmes negadījums Livānos. Biedrības ielā automašīnas BMW vadītājs, veicot apgrīšanās manevru, aizķēra gājēju. Cietušais guva galvas traumu un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāts Jēkabpils rajona slimnīcā.

Nozagts zivju murds

24. aprīlī policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēts iesniegums par to, ka Aglonā, uzlauzot SIA «Tartaks» palīgtelpas durvis, iekļūts ceļā, no kurienes ir nozagts zivju murds.

Uzlauzta un apzagta dzīvojamā māja Pelēču pagastā

24. aprīlī saņemts iesniegums par zādzību Pelēču pagasta Braņos. Kādam vietējam iedzīvotājam uzlauzta dzīvojamā māja un nozagtas dažādas saimniecības mantas. Policija uzsākusi kriminālprocesu, notiek izmeklēšana.

Ar auto uzbrauca zēnam

26. aprīlī reģistrēts satiksmes negadījums Livānos. Vadot automašīnu Mercedes Benz A 170 pa Zaļo ielu Biedrības ielas virzienā, transportlīdzekļa vadītājs uzbrauca 1997. gadā dzimušam zēnam, kurš pēkšņi izskrēja uz ceļa braucamās daļas. Cietušais

guva traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāts Jēkabpils rajona slimnīcā.

Paņēma kompaktdisku atskaņotāju un skaļruņus

26. aprīlī Livānos, Vecticibnieku ielas mājas pagalmā kādam iedzīvotājam no viņam piederošās automašīnas Honda Accord, izsītot aizmugurējo loga stiklu autovadītāja pusē, zagļi iekļuvuši transprotlīdzeklī un paņēmuši kompaktdisku atskaņotāju un divus automašīnas skaļruņus.

Nodega siena šķūnis

27. aprīlī ugunsdzēsējiem nācās doties uz Riebiņu novada Rušonas pagastu. Rutuļos bija izcēlies ugunsgrēks, nodega kādai vietejai iedzīvotājam piederošais siena šķūnis.

Izsists durvju stikls

28. aprīlī policijā saņemts iesniegums par to, ka Preiļos SIA «Senpils» veikalam «Beta» izsists ieejas durvju stikls.

Iedzēra, krita un guva traumu

30. aprīlī Preiļu slimnīcā no Riebiņu novada Štabulnieku pagasta alkohola reibumā tika nogādāts kāds 1954. gadā dzimis vīrietis. Viņam bija nepieciešama medicīniskā palīdzība, jo vīrietis krītot guva traumu.

Brauca dzērumā un bez tiesībām

Policija 3. maijā uzsākusi kriminālprocesu kādam 1984. gadā dzimušam Livānu iedzīvotājam. Konstatēts, ka viņš bija braucis ar automašīnu Audi 100 alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām.

Ar busiņu ietriecās kokā

4. maijā ceļa Viļāni – Preiļi – Špoģi 43. kilometrā reģistrēts satiksmes negadījums. Automašīnas Renault Trafic vadītājs netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā automašīnas pasažiere guva traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāta Preiļu slimnīcā. Avārijā bojāta arī automašīna.

Aiznesa dārza lampas

1. maijā policijā saņemts iesniegums par zādzību, kas izdarīta Livānu novada Rožupes pagastā. Tur kādam vietējam iedzīvotājam no mājas pagalma zagļi aiznesuši divas dārza lampas.

Nobrauca no ceļa un apgāzās

6. maijā, braucot automašīnu BMW 550, tās vadītājs netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa un apgāzās. Ceļu satiksmes negadījumā tika bojāta automašīna, bet tās vadītājs ar ķermeņa sasitumiem nogādāts Preiļu slimnīcā medicīniskā aprūpē.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes maijā

LAIKS	LIETAS DALĪBNIEKI	LIETAS BŪTĪBA
8. maijā pulksten 10.00	Raimonds Kursītis	KL 231.p.2.d. – apsūdzēts par huligānisma izdarīšanu
9. maijā pulksten 10.00	Guntars Jevdokimovs	KL 175.p.3.d., 193.p.4.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), iekļūstot dzīvoklī, kā arī sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu un izmantošanu
9. maijā pulksten 11.00	Ivans Krupko	KL 312.p. – apsūdzēts par izvairīšanos no tiesas piespriedē tiesību ierobežošanas soda
9. maijā pulksten 14.30	Aleksandrs Afanasjevs	KL 180.p.2.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu nelielā apmērā
10. maijā pulksten 14.30	Modris Brakovskis	KL 231.p.2.d. – apsūdzēts par huligānisma izdarīšanu
11. maijā pulksten 10.00	Sarmīte Klodāne	KL 193.p.4.d., 180.p.1.d. – apsūdzēta par sveša maksāšanas līdzekļa nelikumīgu izmantošanu, zādzības izdarīšanu nelielā apmērā
14. maijā pulksten 10.00	Sergejs Semjonovs	KL 253-2.p.1.d. – apsūdzēts par psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu bez nolūka tās realizēt un par psihotropo vielu lietošanu bez ārsta nozīmējuma atkārtoti gada laikā
14. maijā pulksten 10.00	Vladimirs Ganzuļa, Uldis Radionovs	KL 180.p.1.d. – apsūdzēti par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu nelielā apmērā
14. maijā pulksten 14.00	Mareks Bogdāns	KL 231.p.2.d. – apsūdzēts par huligānisma izdarīšanu
16. maijā pulksten 10.00	Jānis Urbanovičs	KL 260.p.1.d. – apsūdzēts par ceļu satiksmes negadījuma izdarīšanu
18. maijā pulksten 10.00	Staņislavs Madelāns	KL 125.p.3.d. – apsūdzēts par tīšu smagu miesas bojājumu nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušās nāvei
18. maijā pulksten 10.00	Vladimirs Židkovs	KL 185.p.1.d. – apsūdzēts par svešas mantas tīšu bojāšanu
23. maijā pulksten 10.00	Ivans Žukovs	KL 233.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka bez attiecīgas atļaujas iegādājās, glabāja un nēsāja šaujameroci
23. maijā pulksten 10.00	Jevgeņijs Ščeglovs	KL 231.p.2.d. – apsūdzēts par huligānisma izdarīšanu
23. maijā pulksten 14.30	Vladimirs Zenovjevs	KL 174.p. – apsūdzēts par vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgo, ar to nodarot nepilngadīgajam fiziskas un psihiskas ciešanas
24. maijā pulksten 10.00	Helēna Gorina	KL 156., 157.p. – apsūdzēta par goda aizskaršanu, neslavas celšanu
24. maijā pulksten 14.30	Vladimirs Fedorcevs	KL 231.p.1.d. – apsūdzēts par huligānisma izdarīšanu
25. maijā pulksten 10.00	Dmitrijs Antonovs	KL 186.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka, nevērtīgi rīkojoties ar uguni, izdarīja svešas mantas tīšu bojāšanu
28. maijā pulksten 10.00	Aļona Tumaševiča	KL 175.p.2.d., 180.p.1.d. – apsūdzēta par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
28. maijā pulksten 10.00	Smuidra Veličko	KL 231.p.2.d. – apsūdzēta par huligānisma izdarīšanu

Medus lietas

Ko šovasar sola sagādāt *apis mellifera*

Medus ir dabiska, salda viela, ko ražo medusbite (*Apis mellifera*). Tas veidojas, bitēm pārstrādājot nektāru. Bišu dziedzeros nektārs bagātinās ar fermentiem, kas nodrošina nektāru pārveidošanos medū. Pie tam tas bagātinās ar lipīdiem un organiskajām skābēm. Vaska šūnās nektārs galīgi pārveidojas par medu. Lai glabāšanas laikā vaska šūnās tas nepiesārņotos, bites šūnas noslēdz ar plānu vaska kārtiņu.

Lai bites savāktu vienu kilogramu medus, tām jāapmeklē ap 10 miljoni ziedu un jāpārnes stropā 120 000 – 150 000 nektāra nastiņu.

Medus satur gandrīz visus mikroelementus un pēc sastāva atgādina cilvēka asins plazmu. Tā sastāvā ietilpst arī svarīgākie fermenti. Fitoncīdu dēļ medum piemīt baktericīda iedarbība. Tas satur arī dabiskās antibiotikas, kas izskaidro lielisko iedarbību cīņā ar slimību mikrofloru. Bioloģiski aktīvās vielas medus zaudē, ja to silda vairāk par 45-50 grādiem, kā arī glabājot vairāk par 4-5 gadiem.

Krāsa un garša

Medum krāsa var būt ļoti dažāda. Tā var būt tumši brūna, gandrīz melna līdz gandrīz bezkrāsainai. Pārsvārā krāsa ir atkarīga no botāniskās izcelsmes, vecuma, glabāšanas un nektārā esošajām vielām.

Dažādas izcelsmes medum var būt dažāda garša. Visbiežāk tā ir salda ar patīkamu, skābeņu piegāšu, bet var būt arī rūgtena, stipra, kodīga vai ļoti maiga.

Latvijā biežāk sastopamās medus šķirnes

Liepziņu medus: parasti caurspīdīgs, viegli iedzeltens vai zaļgani dzeltenīgs, ar patīkamu liepu aromātu un saldu garšu.

Viršu medus: tumšā krāsā – tumši dzeltenīgs vai sarkanīgi brūns, ar vāju smaržu un patīkami rūgtenu garšu. Ļoti viskozs, lēni kristalizējas.

Āboliņa medus: pēc krāsas gandrīz caurspīdīgs, ar smalku patīkamu aromātu, viens no augstvērtīgākajiem. Kristalizēties izskatās balts.

Griķu medus: tumši brūnā krāsā ar sarkanīgu toni, ar savdabīgu smaržu un īpatnēju garšu. Izteiktas ārstnieciskās īpašības, sevišķi mazasinības, nieru, aknu slimību ārstēšanai.

Pieneņu medus: zeltaini dzeltens, ar stipru aromātu un sīvu garšu, ļoti viskozs, ātri kristalizējas.

Vitoli, kārkļu un blīznu medus: zeltaini dzeltenā krāsā ar labu garšu. Bites šo medu ievāc no dažādiem kārkļiem, kuru ir ap 170 pasugu.

Meža medus: pēc krāsas ļoti dažāds – no gaiša līdz tumši brūnam. Sevišķi vērtīgs pavasara periodā.

Vērtīgi zināt

Ja pārdošanā ir šķidrns un kristalizējis medus, labāk pirkt kristalizētu, jo viltots medus parasti nekristalizējas.

Ja vēlaties pirkt šķidru medu, to var pārbaudīt, tīnot ap karoti. Ja medus ir tik šķidrns, ka list, tajā ir palielināts ūdens daudzums, kas neatbilst kvalitatīvam bišu medum.

Ja uz burkā iepildītā šķidrā medus virsmas redzams putu gredzens, tas pildīts augstākā temperatūrā nekā būtu pieļaujams.

Nevajag pirkt noslāpojušos medu – tas var būt kupažēts, tas ir, samaisīts no vairākiem veidiem, kam ir dažāds īpatnējais svars.

Vislabākā medus uzglabāšanas temperatūra ir no 5 līdz 18 grādiem Celsija, turot hermētiski noslēgtos traukos.

Izmantota informācija no internetsaitiem

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

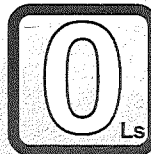
InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

FRANCIJAS PAVASARA LABĀKAIS KREDĪTS PRECĒM UN PAKALPOJUMIEM!

1.iemaksa no

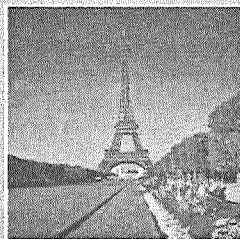
GPL - no 14%

Visi klienti maijā piedalās loterijā "Francijas vasara Parīzē!"

Francijas pavasaris UN PRINTEMPS FRANÇAIS LATVIJA 07 LETTONIE

Loterijas atļauja Nr.1758

Preiļi, Brīvības 2, tālr. 53 81125

SIA «RANKO» licencēta kautuve iepērk liellopus, jaunlopus un aitas. Samaksa tūlītēja, ir piemaksas. Tālr. 26333669 (Nina), 29161121 (Juris).

Pārdod gāzbetona blokus Ls/m³ 52 ar piegādi, neierobežotā daudzumā. Tālr. 29438699.

terralat@inbox.lv
www.terra-lat.lv

TERRA-LAT

PVC LOGI, DURVIS

GARĀŽU VĀRTI

TĒRAUDA DURVIS

APDARES DĒĻI

Atlaides līdz 37%

Pasūtījumu pieņemšanas punkts

Preiļi Daugavpils iela 12
T.f.65324666, m. 26122986

SIA «RANKO» PASTĀVĪGAM DARBAM lieljaudas lopkautuvē un sadales ceihā Cēsu rajona Vecpiebalgas pagasta «Mādaros» vajadzīgi:

- kāvēji un to mācekļi;
- gaļas atkautotāji;
- strādnieki.

Tālr. 26334150.

PĀRDOD OSB-3 un ārējās metāla durvis. Tālr. 28246846.

Dziedniece Gaiņa Baisaitova ārstē nervu slimības, galvassāpes, impotenci, anurēzi, osteohondrozi, atrisina ģimenes problēmas, zilē uz kārtīm, kafijas biežumiem, noņem lāstus, nosaka ūdens āderu zonas. Ser. nr. LA001-01-06. Daugavpils ielā 66, Preiļi. Tālr. 28717345.

SIA «Pūres dārzi» sertificētā stādu audzētava sēdies, 12. maijā, Preiļu tirgū aicina iegādāties augļu koku un ogulāju stādus, kā arī dažādu šķirņu zemeņu stādus. Tālr. informācijai 29249450.

Logu firma PIEDĀVĀ DARBU menedžerei Preiļu birojā.

Prasības:

- latviešu/krievu valodu zināšana;
- datoru zināšana.

CV sūtīt uz e-pastu

logubirojs@inbox.lv, tālr. 27002927.

Sestdien, 12. maijā plkst. 9.00 Preiļu mūzikas un mākslas skolas telpās notiks evaņģēliski luteriskās baznīcas DIEVKALPOJUMS.

Ražo un pārdod AKU GRODUS. Tālr. 26843932.

STEIDZAMI VAJADZĪGI DARBAM ANGLIJĀ UN ĪRIJĀ

- fabrikas strādnieki,
  - laukstrādnieki,
  - virtuves strādnieki.
- Alga: Ls 1100-1300 mēnesī. Ir citas vakances. SIA «Regus». Licence nr. 63, nr. 114. Tālr. Jēkabpīlī 5223555, Rīgā 7226607, mob. 22054002.

PĀRDOD privatizētu, atbrīvotu 1-istabas DZĪVOKLI 4. stāvā Preiļos, N.Rancāna ielā 5, Ls 14 000. Tālr. 29236902.

PĀRDOD 2-stāvu DZĪVOJAMO MĀJU (174 m²) un zemi (4421 m²) Preiļos, Daugavpils ielā 40, Ls 110 000. Tālr. 29236902.

PĀRDOD kartupeļus lopbarībai, stādīšanai, melasi. Tālr. 29661342.

Tēvs, tu esi viens, kas pastāvēs, Tu ierakstīsi sirdi kā saule debesīs, Kad cita gaisma vairs nespīdēs, Tad tava vēl līs un līs.

Izsakām dziļu līdzjūtību Andrim Pastaram, TĒTI kapu kalniņā pavadot. Jēkabpils ceļu rajona kolektīvs

Cik pēkšņi, netaisni un nežēlīgi reizēm ir likteņa lēmumi... Izsakām visdziļāko līdzjūtību Valentīnai Ivanovai, VĪRU mūžībā pavadot. Aglonas pagasta padomes kolektīvs

Kāpēc ātri aizrit dienas. Kāpēc pēkšņi nāve skauj. Kāpēc gulda zemes klēpi To, ko darbs un dzīve sauc. Kad rūgti smaržo egļu zari un pār ziediem klusi list asaru lāses, sērojam kopā ar tuviniekiem, Nikolaju IVANOVU mūžībā aizvadot. SIA «ANGRO» kolektīvs